

فرهنگ
شهر ۱۰

گزارش ارزیابی و
ارائه برنامه عملیاتی
۵ محله دوستدار کودک تهران

بهار ۱۳۹۹

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

گزارش ارزیابی و ارائه برنامه عملیاتی

پنج محله دوستدار کودک تهران

قاپستان ۱۳۹۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت امور فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران
اداره کل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران
زیر نظر مجتبی دانشور و سهیل سلیمیان
با همکاری مرضیه موذنی

مجری: موسسه هم‌نوای آوای رویش
گرافیس: دپارتمان گرافیک دیاری‌نو

با همکاری:

شهرداری منطقه ۲

رسول کشت‌پور شهردار
یوسف مزارعی معاون امور اجتماعی و فرهنگی
اعظم کشاورزی رئیس اداره آموزش‌های شهروندی

شهرداری منطقه ۷

سمیه حاجوی شهردار
فائزه دولتی میاب معاون امور اجتماعی و فرهنگی
اکرم ناصری فر رئیس اداره آموزش‌های شهروندی

شهرداری منطقه ۸

مهناز استقامتی شهردار
جعفر امیرآبادی‌زاده معاون امور اجتماعی و فرهنگی
حبیب عارفی‌کیا رئیس اداره آموزش‌های شهروندی

شهرداری منطقه ۱۸

سید محمد فیاض شهردار
فریبا فتحی سقزچی سرپرست معاون امور اجتماعی و فرهنگی
مصطفی حسنی معاون اسبق امور اجتماعی و فرهنگی
رحیم محمد نژاد رئیس اداره آموزش‌های شهروندی

شهرداری منطقه ۲۲

علی نوذرپور شهردار
غلامحسین ادب معاون امور اجتماعی و فرهنگی
سید کامران هاشمیون رئیس اداره آموزش‌های شهروندی

با تشکر ویژه از معاونین حمل و نقل و ترافیک، خدمات شهری و محیط‌زیست، فنی و عمران، شهرسازی و معماری، مدیران و شورایاران محله‌های پایلوت و سایر همکاران در شهرداری مناطق (۲-۷-۸-۱۸-۲۲)

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۹

سال‌های اولیه کودکی زیر بنای زندگی شخصی و اجتماعی همه انسان‌ها را می‌سازد، دوران کودکی نقش کلیدی در شکل‌گیری بسیاری از صفات و ویژگی‌های روانشناختی کودکان دارد. توجه و پرورش بسیاری از مهارت‌ها و آموزش‌ها در این دوره ضروری است و عدم بهره‌گیری مناسب از فرصت‌ها و قابلیت‌های این گروه سنی، آسیب‌های جدی هم به کودکان و هم به جامعه وارد می‌کند، باید توجه داشت.

بر اساس مصوبه شهر دوستدار کودک شماره ۸۸/۳/۱۹۱/۲ سال ۱۳۸۸ شورای اسلامی شهر تهران و آیین‌نامه اجرایی و جدول زمان‌بندی و عملیاتی شماره نامه ۱۶۰/۲۰۹۸/۲۰۵۰۶ مورخ ۱۳۹۴/۸/۴ در خصوص نیل به سمت شهر دوستدار کودک و جدول زمان‌بندی مصوبه شهر دوستدار کودک در سال‌های گذشته، این مهم در دستور کار اداره کل آموزش‌های شهروندی به‌عنوان دبیرخانه کمیته اجرایی مصوبه شهر دوستدار کودک تهران قرار گرفته است و تا کنون اقداماتی با همکاری معاونت‌های شهرداری تهران انجام شده است. در سال ۱۳۹۸ با توجه به اهمیت این موضوع و همکاری شهرداری تهران با وزارت کشور از یک طرف و چشم‌انداز شهردار محترم تهران، با عنوان «تهران، شهری برای همه»، با این باور که شهری که دوستدار کودک است به همه اقشار جامعه پاسخگو است، این مهم با نگاهی دقیق‌تر و عملیاتی توسط اداره کل آموزش‌های شهروندی توسعه یافت.

در گام نخست برای انجام عملیاتی و نگاه به کودکان به‌عنوان شهروندان تمام عیار، بصورت پایلوت با ارزیابی و تدوین برنامه عملیاتی برای پنج محله از پنج منطقه شهر تهران، برای حرکت به سمت محله‌های دوستدار کودک فرایند موثرتری آغاز نمودیم که در ادامه به جزئیات آن می‌پردازیم.

اهداف عمده این طرح ایجاد بسترهای لازم برای بروز استعدادها و خلاقیت‌های کودکان و نوجوانان در شهر، توسعه، نظارت، استانداردسازی، سطح‌بندی و نظام‌مندی فضاهای فعالیتی کودکان در شهر، تامین امنیت و ایمنی جهت حضور فعال و بانشاط تمامی کودکان و نوجوانان در شهر و افزایش فرصت‌های شادی و ملاقات کودکان با یکدیگر در شهر و محلات شهری و کمک به ارتقاء سلامت جسمی و روانی کودکان، است و به کودکان در شهر به‌عنوان شهروندان تمام عیار، که حقوق شهروندی‌شان رعایت می‌شود نگاه می‌کنیم.

در ارزیابی و تدوین برنامه برای این پنج محله شهرآرا، نیلوفر، فدک، صاحب‌الزمان و گلستان از مناطق ۲، ۷، ۸، ۱۸، ۲۲، در راستای جامعیت و قابلیت اجرایی آن و همچنین دستیابی به نتایج بهتر، به‌جای تدوین برنامه‌هایی مبتنی بر فرضیات برای کودکان، علاوه بر بهره گرفتن از اسناد فرادست^۱ و نمونه‌های موفق جهانی^۲، برون‌دادهای پیمایش میدانی دقیق در محلات و دیدگاه ذی‌نفعان و به‌طور خاص کودکان به‌عنوان ذی‌نفع اصلی (گوش دادن به حرف‌های خود کودکان، دریافت نقطه نظرات و چگونگی تبیین و تعیین نیازهای آن‌ها از زبان خودشان) اثرگذار بوده‌است.

در این پروژه ارزیابی وضعیت و تعیین مسیر حرکت به سوی محله دوستدار کودک با محوریت فضای کالبدی و اجتماعی مورد نظر بوده است و هدف ایجاد زمینه تبدیل محلات انتخابی به «محله دوستدار کودک» از طریق پیشنهاد مسیر و محورهای فعالیت پس از شناخت ویژگی‌های کالبدی، اجتماعی-فرهنگی و اقتصادی محله است. لذا می‌توان امید داشت اقدامات پیشنهادی با توجه به اینکه دقیقاً در نقطه اثر خود و برای بهبود و اصلاح وضع موجود یا رفع مشکل واقعی طراحی شده‌اند، اثر بخش خواهد بود

ضرورت اجرای طرح

بر اساس پژوهش‌های اقتصادی پر بازگشت‌ترین سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری در سالهای اولیه کودکی است. همچنین بسیاری از مشکلات عمده اقتصادی و اجتماعی مانند جرم و جنایت، ترک تحصیل، شرایط نامطلوب سلامت و سطح پایین مهارت‌های نرم اجتماعی و عاطفی ناشی از عدم توجه به آموزش‌های دوران کودکی است بنابراین رشد فردی شهروندان محصول رشد همه جانبه در دوران کودکی است.

ما انتظار داریم در افق ۱۴۰۴ جامعه ایرانی جامعه برخوردار از دانش پیشرفته توانا در تولید علم و فناوری و متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه‌های اجتماعی باشد جامعه ای فعال، مسئولیت‌پذیر، ایثارگر مومن و رضایت‌مند برخوردار از وجدان کاری و روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی داشته باشیم و شکوفایی همه این‌ها در صورتی میسر خواهد شد که برای شکل‌گیری آن از دوران کودکی شهروندانمان سرمایه‌گذاری کنیم.

ایجاد شهر دوستدار کودک یکی از راهکارهای موثر برای نیل به اهداف فوق است. بنابراین از منظر توسعه جامعه پرداختن به شهر دوستدار کودک یک ضرورت برای امروز و آینده کشور است.

اهداف کلان طرح

بر اساس چشم‌انداز الگوی شهر دوستدار کودک در صندوق کودکان ملل متحد «همه کودکان و نوجوانان باید بتوانند از کودکی و جوانی خود لذت ببرند و از طریق احقاق برابر حقوق خود در شهر و اجتماع محلی‌شان، توانایی‌های بالقوه خود را به‌طور کامل به فعل درآورند».

به‌صورت کلی هدف کلان این طرح، دستیابی به محله‌هایی است که؛

- در آن صدای کودکان شنیده می‌شود، در مقابل آنها پاسخگو است و بسترهای لازم برای مشارکت آن‌ها فراهم است.
- امکان زندگی ایمن و امن بر کودکان ایجاد می‌کند.
- خدمات یکپارچه ارائه می‌شود تا سلامت جسمی و روانی کودکان تضمین شود.
- دسترسی به فرصت‌های آموزشی برای کودکان و خانواده‌های آنها فراهم است.
- شرایط برای افزایش حس تعلق کودکان به خانه، خانواده، دوستان و اجتماع فراهم است.
- کودکان به فرصت‌های بازی، تفریح، استراحت و حرکت مستقل دسترسی دارند.

چرا محله‌های دوستدار کودک در تهران

در ایجاد شهرهای دوستدار کودک، آنچه بیش از همه مورد تاکید است فرآیند تکاملی شهر دوستدار کودک شامل ایجاد ساختارهای هماهنگی و مدیریتی، ارزیابی و تحلیل وضعیت کودکان در ابعاد مختلف و تدوین برنامه متناسب هر شهر، منطقه یا محله، اجرای برنامه در بازه زمانی دو تا پنج سال و بهبود مستمر گام‌های اصلی می‌باشد. وقتی بحث از ارزیابی در ابعاد مختلف پیش می‌آید، لازم است ایمنی و امنیت، سلامت و بهداشت، کیفیت محیطی محل زندگی کودکان، کیفیت و نحوه دسترسی به خدمات مورد نیاز و... را در ابعاد کالبدی و اجتماعی، مورد توجه قرار داد. بنابراین اقداماتی که به صورت پراکنده و در یک ساختار سازمان نیافته انجام می‌شود، لزوماً منجر به شکل‌گیری اجتماعات دوستدار کودک نخواهد شد.

با توجه به گستره فضایی-کالبدی تهران، از هم‌پاشیدگی نظام توزیع مراکز خدماتی، نابرابری‌های اجتماعی و فضایی، طیف متنوع اجتماعی-اقتصادی ساکنان و در نتیجه شکاف طبقاتی و بازتاب فضایی آن به صورت تمایزات کالبدی و غیره در عمل تحقق شهر دوستدار کودک به صورت یکپارچه در مقیاس شهر و حتی مناطق شهر تهران که بعضاً از شهرهای میانی و کوچک کشور، بزرگتر است در فرایندی یکباره امکان‌پذیر نیست. چرا که مناطق ۲۲گانه شهر تهران، از لحاظ وسعت، جمعیت، ساخت کالبدی، بافت اجتماعی و بافت اقتصادی همگن نیستند و ضمانت اجرایی شدن طرح نیز مستلزم هزینه مالی و زمانی زیادی است. تجارب از سال ۱۳۸۸ تاکنون (فرایند شهر دوستدار کودک تهران با مصوبه شماره ۲/۱۹۱/۳/۸۸ شورای اسلامی شهر تهران در سال ۱۳۸۸ آغاز گردید و فعالیت‌های متفاوتی بر اساس بندهای آن ذیل اداره آموزش‌های شهروندی معاونت اجتماعی شهرداری تهران انجام شده است). بر اساس آیین‌نامه اجرایی و جدول زمان‌بندی و عملیاتی آن ابلاغ شده در سال ۱۳۹۴ ادامه یافته است. هرچند بررسی‌ها نشان می‌دهد، علیرغم تلاش‌های متعدد، بخشی از مصوبات شهر دوستدار کودک تهران هیچ‌گاه اجرایی نشده و دیگر تلاش‌های انجام شده نیز از دید مردم شهر و کودکان، هیچ‌گاه، شهر تهران را دوستدار کودک معرفی نکرده است. بنابراین در شهر تهران، در جهت تحقق و اجرای برنامه عملیاتی و اقدامات تعریف‌شده موثر، مقیاس محله برای نیل به اجتماع دوستدار کودک واقعی و نهایتاً شهر دوستدار کودک، انتخاب موجه‌تری است.

علاوه بر موارد ذکر شده، موارد ذیل نیز برای انتخاب محله دوستدار کودک به جای شهر/ منطقه در کلانشهر تهران تاثیرگذار و قابل دفاع است:

۱- محله‌ها ساخت و بافت اصلی شهرها را تشکیل می‌دهند. زندگی روزمره مردم در مقیاس محله به طور محسوسی قابل درک بوده و آن را تحت تاثیر قرار می‌دهد. این تاثیر از طریق نوع زیرساخت‌ها، تجهیزات و خدمات شهری موجود در مقیاس محله، فاصله سفرها و تعاملات اجتماعی ساکنین و همسایگان شکل می‌گیرد. همچنین محله اولین عرصه حضور کودکان در فضای شهری است. عرصه‌های زندگی روزانه کودکان شامل عرصه زندگی خصوصی: خانه؛ عرصه زندگی عمومی-نیمه خصوصی: مدرسه و عرصه زندگی عمومی: فضاهای باز محلی و همسایگی هستند و بخش عمده‌ای از زمان و محیط زندگی روزانه کودکان در استفاده از خیابان محلی، مرکز محله، بوستان کودک و بوستان‌های محلی می‌گذرد. به همین دلیل ارتقای کیفیت این فضاها می‌تواند در رشد و شکوفایی توانایی‌های فیزیکی، شناختی و خلاقانه آنان مؤثر باشد.

۲- به دلیل نیاز گسترده به احیای حس تعلق اجتماعی در شهرهای امروز، هدف مدیریت شهری به نوعی سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی در محله است و با طرح موضوعاتی چون محله‌محوری، شهروندمداری و مشارکت شهروندی بیش از هر زمان دیگری در راستای تجدید ساختار محله‌ای تلاش می‌شود. از طرف دیگر، تصمیم‌های برنامه‌ریزی و طراحی شهری در مقیاس محله اتفاق می‌افتد و به طور مستقیم بر زندگی روزمره تاثیر می‌گذارد. برای مثال، پروژه‌های توسعه شهری، طراحی معابر، اندازه بلوک‌ها، اختلاط کاربری‌ها، مکان پارک‌ها و فضاهای عمومی به عنوان عناصر تعیین‌کننده، می‌توانند بافت محله‌ها را شکل دهند و مقیاس محلی همان سطحی است که در آن پروژه‌های توسعه (چه پروژه‌های کوچک مقیاس و چه بزرگ مقیاس که در سطح کلان موجب تغییرات گسترده در بافت شهری می‌شوند) صورت می‌گیرد.

چرا محله‌های دوستدار کودک در تهران

۳- برنامه‌ریزی توسعه محله‌ای بر مولفه‌های فضاسازی‌های محله‌ای چندمنظوره؛ نزدیک‌سازی و دسترسی به خدمات در سطح محله‌ای؛ ایجاد فضاهای عمومی محله‌ای و بازگرداندن اقتدار و هویت پیشین از دست رفته محله به آن، همراه با تقویت نقش کارکرد محله‌ای در زندگی شهری تأکید دارد. بنابراین پروژه محله دوستدار کودک همراستا با اهداف توسعه محله‌ای است و با تأثیرات مثبت بر روی کودکان ۰ تا ۱۸ سال به طور مستقیم و تأثیر غیرمستقیم بر روی سایر ساکنان (در نقش والدین) تغییرات گسترده‌ای را در خود محله و به تدریج در محلات همجوار ایجاد می‌کند.

۴- مقیاس محله یکی از سطوح مهم در برنامه‌ریزی است و توسعه پایدار محله‌ای نیز، پیش‌شرط توسعه پایدار منطقه و شهر تلقی می‌شود. امروزه رویکرد تمرکزگرا و عملکردگرایی جای خود را به رویکرد غیرمتمرکز در طراحی و توسعه شهری داده است و بر برنامه‌ریزی و طراحی شهری در مقیاس کوچک -به‌طور عام محله- در راستای ایجاد جوامع پایدار تأکید می‌شود. پایداری نیازمند آن است که تصمیم‌گیری‌ها و فعالیت‌ها، منجر به سرمایه‌گذاری در ظرفیت‌های اجتماعی محلی گردد تا از این طریق ضمن تقویت و یا در شرایط ویژه حداقل سرمایه‌های طبیعی، اجتماعی، انسانی یا اقتصادی را کاهش ندهد. اگر برنامه‌ریزی و طراحی شهری را فرآیندی انسان‌محور و منطبق بر خواست‌های ساکنان با هدف دستیابی به رضایتمندی حداکثری بدانیم، ارائه برنامه‌های هدفمند و برخاسته از شرایط اقتصادی - اجتماعی محلات شهری در حرکت به سوی برنامه‌ریزی پایدار شهری جایگاه ارزنده‌ای خواهد داشت. بنابراین؛ با توجه به رابطه‌ی شهرهای دوستدار کودک و توسعه پایدار که در ابتدای این نوشتار به آن اشاره شد، انتخاب مقیاس خرد (محله) در راستای عملیاتی و اجرایی شدن محله‌های دوستدار کودک در شهر تهران توجیه‌پذیر است.

با در نظرگیری پیش‌زمینه‌های فوق، با همت دبیرخانه (اداره) دوستدار کودک شهرداری تهران، شهر تهران در قالب محله‌های دوستدار کودک این مهم را در دستور کار خود قرار داده و ارزیابی و تدوین برنامه عملیاتی در ۵ محله شهر تهران آغاز شد. در نهایت پس از پایان کار و تدوین برنامه عملیاتی و اقدامات اجرایی، با توجه به حجم وسیع اقدامات در حوزه‌های آموزش و مشارکت شهروندی کودکان و خانواده‌ها، سلامت و بهداشت، ایمنی و امنیت، بهبود کیفیت محیطی و توسعه فضاهای نرم و سخت و ضرورت تخصیص بودجه اختصاصی دوستدار کودک و همچنین بررسی تخصصی و حوزه به حوزه در شهرداری مناطق این مهم مجدداً به لحاظ علمی، عملیاتی و اجرایی مورد تایید قرار گرفت که برای تضمین تحقق حقوق کودکان در شهر و نیل به شهر دوستدار کودک در شهر تهران، محله به‌عنوان اولین عرصه حضور کودکان نقطه آغازین و اجرایی خواهد بود. با گسترش محله‌های دوستدار کودک که امیدواریم تهران در عمل و نه در شعار بتواند گام‌های موثر بردارد. در مرحله اول ۵ منطقه و در هر منطقه ۱ محله به صورت پایلوت انتخاب شده است و تا پایان سال ۱۳۹۹، به ۱۷ محله‌ی دیگر تسری می‌یابد و این کوشش برای اجرایی کردن محلات دیگر در سطح هر منطقه نیز ادامه خواهد یافت.

همکاری و هم‌افزایی در شهرداری تهران

به جهت تنوع اقدامات در حوزه های مختلف و معاونت های شهرداری تهران و گستردگی اقدامات برای تحقق محلات دوستدار کودک، برای هر چه بهتر اجرایی شدن این مهم تلاش شده است که در کلیه مراحل انجام طرح نسبت به مشارکت جدی با معاونت ها و یا نماینده های تام الاختیار آنها و روسای سازمانهای ذیربط اقدام گردد. همچنین به جهت نیاز به هم‌افزایی با آموزش و پرورش، بهزیستی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و وزارت بهداشت نیز هماهنگی های لازم صورت پذیرفته است.

اعضای پروژه در ستاد مدیر کل آموزش های شهروندی، معاون طراحی و نظارت آموزشی و رئیس دبیرخانه کمیته اجرایی شهر دوستدار کودک بوده است و در تعامل با منطقه، شهرداران محترم مناطق، معاونت امور اجتماعی و فرهنگی، معاونت حمل و نقل، معاونت فنی و عمرانی، شهرسازی و معماری، برنامه ریزی و توسعه شهری، خدمات شهری و محیط زیست، اداره آموزش های شهروندی، مدیر محله، دبیر شورایی، شهرداری ناحیه، مشاوران نوجوان شهردار و شهردار مدرسه همراه و همکار موثر این پروژه بوده اند.

معرفی مشاورین طرح

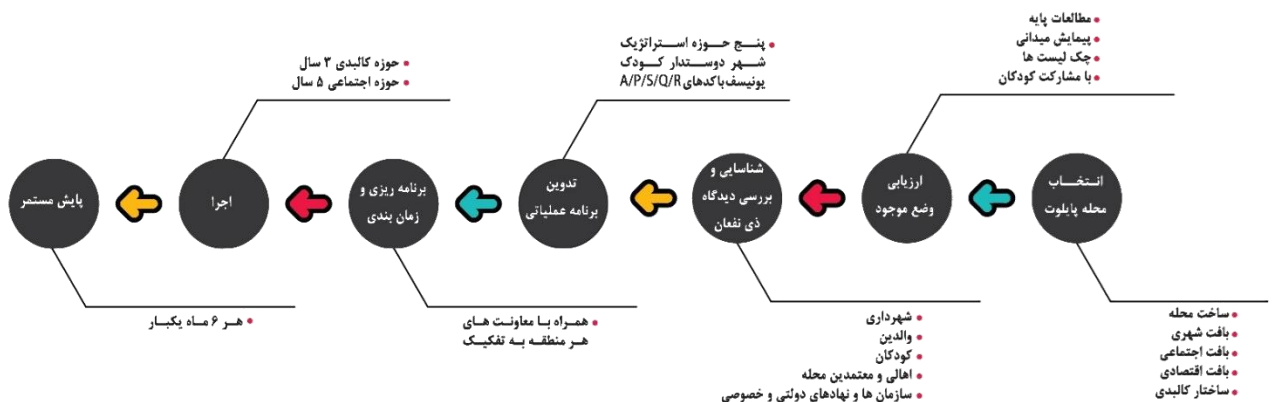
از آنجا که انجام فعالیت مرتبط با حوزه شهر دوستدار کودک ابعاد مختلفی دارد گروه انتخاب شده ضمن تجربه اجرایی دارای دپارتمانهای تخصصی ذیل بوده است و تمام ارکان برای ارزیابی، تسهیلگری، اخذ مشارکت کودکان و تدوین برنامه عملیاتی با نگاههای تخصصی عمل کرده اند.

فرایند و اقدامات انجام شده برای انتخاب محله دوستدار کودک

از آنجا که برای طراحی و اجرای پروژه شهر یا محله دوستدار کودک لازم است همه‌جانبه نگاه کنیم، اقداماتی به شرح زیر صورت پذیرفت:

۱. برگزاری جلسات تخصصی برای انتخاب محله دوستدار کودک (بیش از ۱۰۰ نفر ساعت).
۲. برگزاری نشست های تخصصی با موضوع محلات دوستدار کودک از منظر معاونت اجتماعی و فرهنگی، معاونت شهرسازی و معماری، معاونت حمل و نقل و ترافیک و معاونت خدمات شهری و محیط زیست در شهر دوستدار کودک با حضور معاونت ترافیک و حوزه معاونت اجتماعی مناطق ۲، ۷، ۸، ۱۸ و ۲۲.
۳. برگزاری جلسات شورای راهبردی کودک و نوجوان اداره کل آموزش های شهروندی.
۴. برگزاری جلسه کمیته اجرایی شهر دوستدار کودک.
۵. برگزاری جلسات تخصصی با معاونین مناطق ۵ گانه و شهرداران مناطق برای انتخاب محله دوستدار کودک (بیش از ۴۰ ساعت).
۶. «ارزیابی محله دوستدار کودک» در سه بخش مطالعات پایه، پیمایش میدانی و شناسایی دیدگاه ذی‌نفعان بصورت اختصاصی در هر محله و در قالب آن‌ها سعی شده در این جهت که:
 - جایگاه محله و حقوق کودک در آن، در اسناد فرادست ملی و توسعه شهری واکاوی گردد.
 - شمایی از وضعیت عمومی محله (ساختار و خصوصیت‌های عمده جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی – فرهنگی و سازمانی و مدیریتی) ارائه شود؛
 - ارزیابی از وضعیت محله (با تاکید ویژه بر خدمات مورد نیاز کودک، فضاهای سبز و باز، مدارس و دسترسی‌ها) به شکلی تفصیلی انجام شود؛
 - ذی‌نفعان کلیدی (شامل سه گروه کودکان، والدین و نهادهای مدنی و سازمان‌های شهری) شناسایی و نیازها و انتظارات آن‌ها به شکلی روش‌مند استخراج و تحلیل شود.
 - و در گزارشات ارائه شده، اهم یافته‌ها در قالب مشکلات، نیازها و ظرفیت‌های محله در راستای تحقق محله دوستدار کودک، ارائه گردد.
 - و برنامه عملیاتی هر محله برای نیل به محله دوستدار کودک اختصاصی با توجه به شناسایی مشکلات و نیازها و ظرفیت های هر محله به تفکیک؛ برای اجرا در بازه زمانی ۳ تا ۵ ساله تدوین گردد.

فرایند و اقدامات انجام شده برای انتخاب محله دوستدار کودک

۷. انتخاب محلات با برگزاری جلسه و معرفی طرح و مدیر پروژه به معاونت اجتماعی مناطق، در جلسات مشترک متخصصان حوزه به صورت زیر:

لازم به ذکر است که در این انتخاب، معیارهای فضاهای شهری مطلوب کودکان؛ مانند دسترسی مناسب به فضاهای سبز و طبیعی، ایمنی و امنیت، وجود فضاهای باز عمومی و همگانی دارای فعالیت های متنوع، ایجاد و طراحی محیط های تفریح و سرگرمی برای کودکان، وجود محیط سالم و عاری از زباله ها و آلاینده ها، دسترسی به تسهیلات و خدمات اساسی (آموزشی، بهداشتی و ورزشی)، حمل و نقل عمومی مناسب و مشارکت کودکان و ارزش دهی به آنها مورد توجه ویژه قرار گرفته است. پس از طی مراحل فوق محلات ذیل در هر منطقه به عنوان منطقه پایلوت برای ارزیابی انتخاب شده اند:

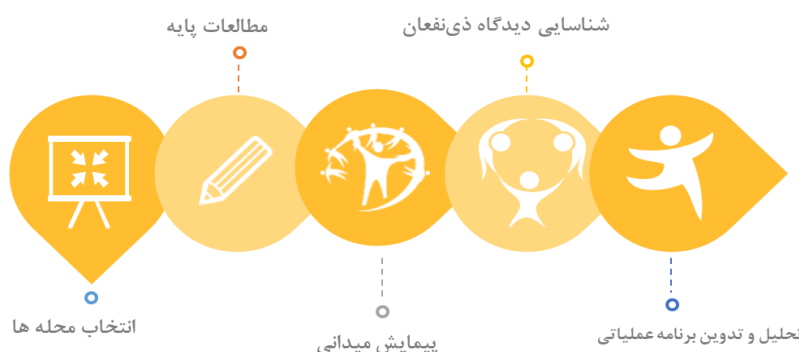
- محله شهر آرا - منطقه ۲؛
- محله نیلوفر - منطقه ۷؛
- محله صاحب الزمان - منطقه ۸؛
- محله صاحب الزمان - منطقه ۱۸؛
- محله گلستان - منطقه ۲۲.

فرایند و اقدامات انجام شده برای انتخاب محله دوستدار کودک

۸. با انتخاب محله دوستدار کودک مناطق پنج‌گانه موارد ذیل در فاز نخست تلاش شده است تا از مطالعات گذشته بهره گرفته شود لذا بعضی مواردی که در گزارشات طرح بررسی گردیده است. به اختصار به شرح ذیل می‌باشد:

- استفاده از اطلاعات جمعیتی مرکز آمار ایران،
- استفاده از طرح تفصیلی مناطق انتخابی،
- استفاده از برنامه های عملیاتی پنج‌ساله تهران،
- استفاده از برنامه سوم توسعه تهران،
- استفاده از سند آماری نهایی هر منطقه،
- استفاده از اطلس کیفیت زندگی شهر تهران،
- استفاده از اطلس پایداری شهر تهران،
- استفاده از هر گونه طرح توسعه ای در سطح محله، ناحیه و منطقه که موجود بوده است، هرگونه مطالعات اجتماعی انجام شده در سطح محله، ناحیه یا منطقه، اطلاعات پایه محله، ناحیه و منطقه و...

۹. گام‌های طرح به شرح ذیل است :

- در پیمایش میدانی با مشاهده مستقیم و مشاهده مشارکتی با کودکان، شاخص‌های مورد نظر محلات دوستدار کودک برداشت گردیده است. در این فرایند در هریک از محلات کاربری و فعالیت‌ها، پارک‌های محله، معابر پیرامون مدارس، ادراک ذهنی کودکان از محله، دسترسی‌ها، سیما و منظر محله و در نهایت میزان حضور و فعالیت کودکان در ساعات مختلف شبانه‌روز مورد ارزیابی قرار گرفته است.
- با توجه به ضرورت شناخت ذینفعان پروژه در محله‌ها، بیش از ۸۰۰۰ دقیقه مصاحبه عمیق انجام شده‌است. این مصاحبه‌ها با مردم محله در نقش پدر و مادر، مردم محله در نقش کسبه محل، مردم محله در نقش معتمدین محل (شورایاری، مساجد، امام جماعت مسجد و...)، مصاحبه با مسئولان و مدیران شهری و مصاحبه با کودکان در سنین مختلف به عنوان ذینفعان کلیدی انجام شده‌است.
- به‌منظور مشارکت کودکان از ابتدا، کارگاه‌های متعددی با هماهنگی آموزش و پرورش و اداره کل بهزیستی، سرای محله و اداره آموزش‌های شهروندی در مراکز مهد و پیش‌دبستانی، مدارس پایه‌های مختلف به کمک تسهیلگران اجرا شده‌است و با تکنیک‌های مختلف نظر کودکان، نیازها و خواسته‌های کودکان مورد شناخت و ارزیابی قرار گرفته است.
- همچنین با توجه به ضرورت اجرای اقدامات پیشنهادی توسط معاونت‌های شهرداری مناطق، جلسات متعددی با معاونین و شهردار مناطق در شورای معاونین و جلسات تخصصی و موضوعی برگزار شده‌است.
- سپس با نتیجه حاصل از ارزیابی و شناخت؛ برنامه عملیاتی در قالب سند استراتژیک و اقدامات یکپارچه تدوین شده است تا بتواند با امکان پایش مستمر، اثربخش عمل نماید.

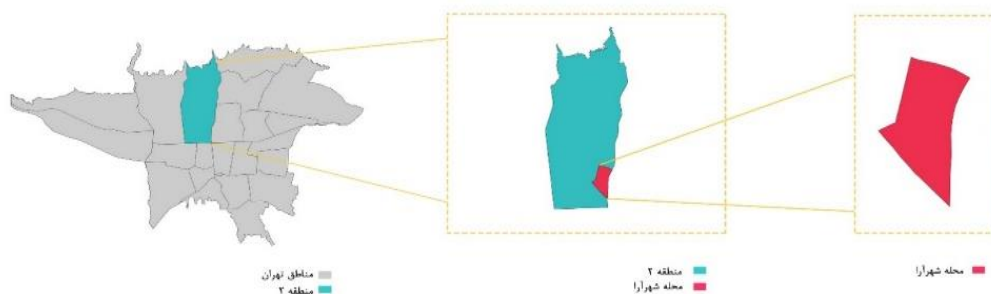
در هر محله به‌منظور درک و دریافت صحیح از ویژگی‌های محله، جایگاه محله در طرح‌های فرادست؛ ساختار و خصوصیات عمده جمعیتی؛ وضعیت اقتصادی؛ ساختار و خصوصیات عمده اجتماعی-فرهنگی؛ ساختار و خصوصیات عمده سازمانی و مدیریتی. و موقعیت موقعیت آن در منطقه و ناحیه و ویژگی‌های محدوده بلافصل و فراگیر آن؛ مورد مطالعه قرار گرفته است از آنجا که حجم مطالعات و پیمایش میدانی برای هر محله گسترده است یک نمونه از آن در این گزارش ذکر شده است.

محله نمونه، شهرآرا منطقه ۲

محله شهرآرا در محدوده‌ی ناحیه ۳ شهرداری منطقه ۲ واقع شده است. این محله از جنوب به خیابان ستارخان، از شرق به بزرگراه شهید چمران، از غرب به خیابان شهید منصوری و از شمال به بزرگراه جلال آل احمد محدود است.

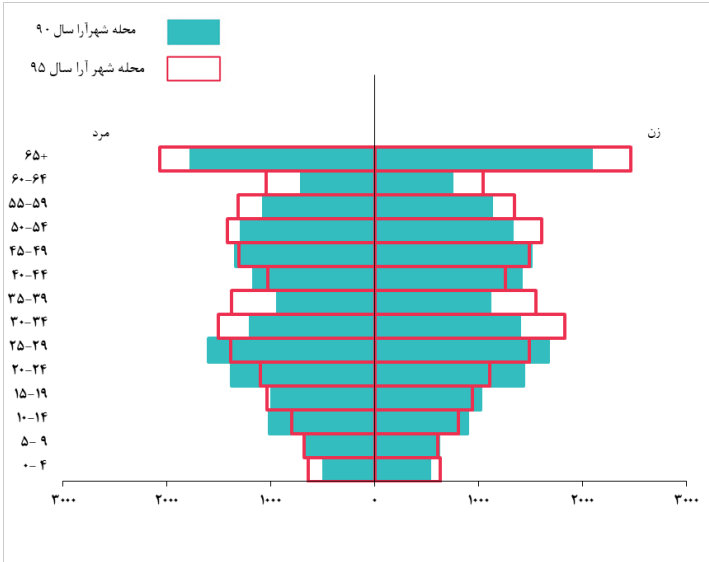
جدول معرفی اجمالی محله						
نام محله	منطقه	ناحیه	تعریف محدوده			
شهرآرا	۲	۳	شمال	جنوب	شرق	غرب
			بزرگراه جلال آل احمد	ستارخان	بزرگراه چمران	شهید منصوری
۳۴۸۹۴	۸۸،۷۳	۱۳۹۵	جمعیت	مساحت (هکتار)		

محله‌های امیرآباد، فاطمی و جمالزاده در منطقه ۶ و توحید، دریان‌نو، تهران ویلا و کوی نصر در منطقه ۲ محله‌های همجوار شهرآرا هستند. همچنین خیابان‌های پاتریس لومومبا، آرش مهر، شهرآرا و باقرخان به‌عنوان خیابان‌های اصلی این محله شناخته می‌شوند.

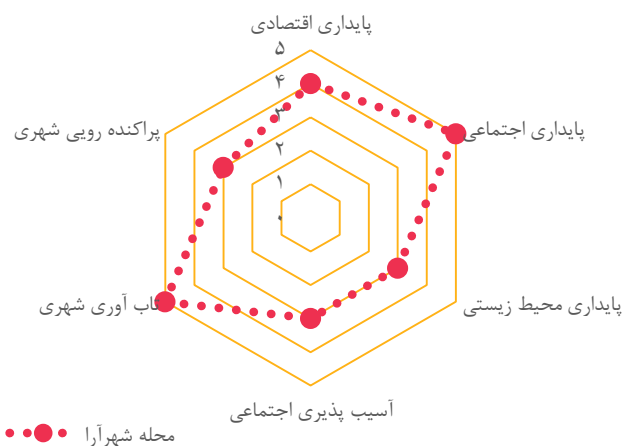
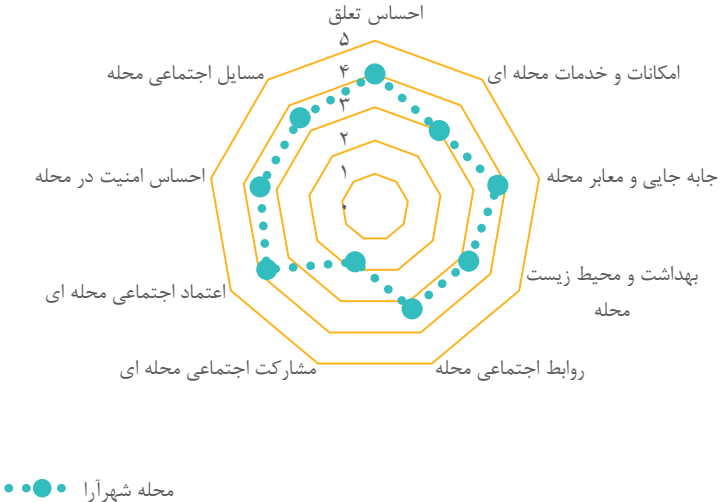

خروجی محله نمونه، شهر آرا منطقه ۲

هرم سنی در محله شهرآرا

نمودار کیفیت زندگی و پایداری محله

پیمایش میدانی در فضای کالبدی

برای پیمایش میدانی چک لیستی متشکل از معیارها و شاخص‌های شهر دوستدار کودک تدوین شده‌است. هر کدام از این شاخص‌ها دارای زیرشاخص‌هایی هستند که با دقت توسط کارشناسان به‌صورت کیفی (مشاهده عینی کارشناس، تصویر ذهنی کودکان و تصویر ذهنی کلی ساکنان محله) و بر اساس طیف لیکرت بررسی، برداشت و امتیازدهی شده‌اند.

امتیازات تک‌تک نقاط برداشت شده پس از اتمام پروژه، چک‌لیست‌ها مجدداً ارزیابی شده و تغییرات اعمال خواهد گردید.

تعداد زیادی مدرسه در محله شهرآرا وجود دارد که در معابر اصلی و فرعی محله واقع شده‌اند. در بررسی ایمنی معابر پیرامون مدارس محله آنچه که دارای اهمیت است، تردد امن و ایمن دانش‌آموزان در این فضاها است.

وجود چراغ عابر پیاده، تابلوهای هشدار دهنده، خط‌کشی عابر پیاده و همچنین پیاده‌رو سازی مناسب در معابر مدارس مورد بررسی قرار گرفته‌است.

امتیاز کلی ایمنی معابر فرعی														
مدراس	پیش دبستانی و دبستان							دبیرستان						
	آبده	گلستان	نهیض اسلامی	نورالهدی	تلاشگران	آبیه	یگانه	باربد	طالقانی	نرجس	مدنی	آینده‌ساز	دینی علوم	علامه حلی ۴
امتیاز نهایی	۶۳	۳۸	۳۸	۳۸	۶۳	۶۳	۳۳	۳۳	۶۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۷	۳۳

امتیاز کلی ارزیابی معابر اصلی					
مدراس	پیش دبستانی و دبستان		دبیرستان		امتیاز کل
	مهر گندم	فرشته کوچولو	غفاری	تزکیه	علامه حلی ۴
امتیاز نهایی	۷	۷	۳۳	۶۳	۴۲

بررسی وضعیت حرکت عابر پیاده و میزان پاسخگویی به نیاز تردد پیاده				
معیار	شاخص‌ها			میانگین معابر محله
بررسی وضعیت حرکت عابر پیاده	وضعیت حرکت عابر پیاده (اولویت قراردادن عابرین)			۴۵٫۵
	تردد دوچرخه			۲۳
	ساختار مناسب پیاده‌روها از قبیل مناسب بودن عرض پیاده‌روها			۵۱٫۵
	جدایی پیاده‌روها از محدوده ترافیک			۶۱
	توجه به نیازهای افراد با توانایی‌های مختلف جسمی - حرکتی			۳۶٫۵
	امتیاز نهایی			۴۳٫۵

پیمایش میدانی در فضای کالبدی

در ارزیابی پارک‌های محله؛ به سه معیار ایمنی و امنیت، برخورداری از فضاهای بازی آزاد و خلاقانه، موقعیت قرارگیری توجه شده‌است. همچنین سیما و منظر محله؛ از بعد کالبدی، عملکردی، زیبایی‌شناختی و معنایی-ادراکی-احساسی بررسی شده‌است.

میزان برخورداری بوستان های محله از شاخص های ایمنی و امنیت						
معیار	شاخص	ستارخان	شهر آرا	رامین	صنوبر	کل محله (درصد)
ایمنی زمین بازی و وسایل بازی	مکان قرارگیری زمین بازی	۶۰	۵۷	۴۷	-	۴۱
	ایمنی محوطه بازی کودکان	۶۴	۸۲	۴۸	-	۴۹
	ایمنی وسایل بازی کودکان و بزرگسالان	۸۴	۵۴	۶۸	-	۵۲
ایمنی محیطی	وضعیت ایمنی وسایل بازی و ورزش های همگانی پارک	۵۳	۵۷	۳۷	-	۳۷
	ایمنی ورودی، راه ها و محورهای تفریحی پارک از نظر استمرار حرکت ایمن	۴۶	۹۴	۷۴	۶۰	۷۰
	وضعیت ایمنی سطوح کف مسیرهای تردد	۷۲	۸۰	۸۰	۷۶	۷۷
	روشنایی مسیرهای تردد شبانه پارک	۸۵	۸۵	۱۵	۸۵	۶۸
	وجود تابلوهای ایمنی، هشداردهنده و راهنمای پارک	۸۱	۶۱	۱۱	۹	۴۱
	وضعیت آبخوری ها و سرویس های بهداشتی	۵۷	۲۰	۳۰	-	۳۱
امنیت اجتماعی	امنیت روانی مراجعه کنندگان	۳۴	۷۸	۲۶	۴۰	۴۵
	نظارت رسمی و غیررسمی	۶۷	۵۰	۷۰	۲۷	۵۳

امتیاز شاخص های کیفیت کف و جداره معابر محله به تفکیک				
نوع معبر	معیار اصلی	معیار فرعی	امتیاز کلی معابر محله (درصد)	
وضعیت کف و جداره	خط آسمان	۵۰	۵۳	۵۱
	کف سازی	۴۰	۴۰	۴۰
	مقیاس انسانی	۶۷	۷۳	۷۰
	محصوریت	۶۰	۷۱	۶۵

میزان برخورداری معابر اصلی محله از شاخص های کیفیت مبلمان شهری		
مبلمان شهری	مکان گزینی	۴۴
	تناسب فاصله	۴۰
	تعداد	۴۰
	تنوع	۲۰
	زیبایی	۱۸
	ایمنی	۴۸
	استحکام	۵۲
امتیاز کلی محله		۳۷

نمونه چک لیست ها

چکلیست ارزیابی پارکها											
بند شرح خدمات	معیار	شاخص	زیر شاخص	وجود/عدم وجود			امتیاز پیشنهادی				توضیحات
				دارد	ندارد	تا حدودی	عالی	خوب	متوسط	کم	
ارزیابی پارکهای محله	ایمنی و امنیت	مکان فرارگیری زمین بازی	مجاورت خیابان یا چهار راه								
			در معرض نور شدید خورشید بودن								
			فاصله از محل استراحت والدین								
			تفکیک زمین بازی کودکان از بزرگسالان								
			محصور بودن زمین بازی کودکان و تفکیک آن به شکل مناسب از سایر قسمت های پارک								
		ایمنی محوطه بازی کودکان	وجود آبخوری بهداشتی ، دستشویی ، توالت یا سطل زباله در مجاورت زمین بازی								
			جنس کف زمین بازی								
			وجود ناهمواری خطرناک در زمین بازی								
			نور کافی شبانهگاهی در زمین بازی								
			پوشش گیاهی مناسب در اطراف زمین بازی								
	ایمنی محیطی	ایمنی وسایل بازی کودکان و بزرگسالان	وجود اشیاء اضافی در زمین بازی								
			سالم بودن وسایل و محکم بودن اتصالات بین قطعات آنها								
			لبه های تیز و زواید برنده در وسایل بازی								
			نصب وسایل بازی مربوط به گروه های سنی مختلف در مکان مجزا								
			کنار هم قرار نگرفتن وسایل بازی پر طرفدار								
		وضعیت ایمنی وسایل بازی و ورزش های همگانی پارک	استقرار وسایل بازی متحرک(تاب وچرخ فلک)در کناره های زمین بازی								
			نصب تابلو اعلان و آموزش نحوه استفاده از هر دستگاه								
			امکان برخورد وسایل بازی و ورزش به دیگران								
			تابش شدید نور خورشید								
			هموار و مسطح بودن کف محل								
	ایمنی اجتماعی	وضعیت ایمنی سطوح کف مسیره های تردد	وجود اشیاء اضافی در زمین بازی و اطراف آن								
			وجود گوشه های تیز ولبه های آسیب رسان								
			وجود چاه یا حفره رو باز								
			وجود موانع فیزیکی(میله یا زنجیر) در ورودی پارک								
			وجود پله های فراوان								
		وضعیت ایمنی ورودی راه ها و محوره های تفریحی پارک از نظر استمرار حرکت ایمن	وجود عملیات عمرانی نیمه تمام								
			امکان تردد صندلی چرخ دار (حداقل عرض ۱۲۰سانتی متر)								
			مصالح کف								
			شیب مناسب و عدم احتمال ایجاد مانداب								
			پاکیزگی سطح کف از خاکریزه، روغن و یا هر گونه آلودگی								

چک لیست ارزیابی پارکها											
بند شرح خدمات	معیار	شاخص	زیر شاخص	وجود/عدم وجود			امتیاز پیشنهادی				توضیحات
				دارد	ندارد	تا حدودی	عالی	خوب	متوسط	کم	
بروزرسانی فضای بازی آزاد محله و محله	ایمنی اجتماعی	روشنایی مسیره های تردد شبانه پارک	وجود پایه های خارج از سرویس یا دارای لامب سوخته یا کم نور								
			کافی بودن تعداد پایه های روشنایی اعم از کوتاه یا بلند								
			تابلو ممنوعیت ورود موتور سیکلت								
		وجود تابلو ها ی ایمنی هشدار دهنده و راهنمای پارک	تابلو آب آشامیدنی								
			تابلو راهنمای پارک								
			تابلو اماکن پارک								
			تابلوهای هشدار دهنده رعایت فاصله ایمن یا عدم مصرف آب در اطراف ایمنما و استخر								
			اندازه و رنگ تابلوها								
			خوانا بودن نوشته ها یا علائم تابلو								
	ایمنی اجتماعی	وضعیت آبخوری ها و سرویس های بهداشتی	کافی بودن تعداد آبخوری ها								
			مناسب بودن ارتفاع آبخوری جهت کودکان و معلولین								
			متناسب بودن تعداد آنها با استفاده کنندگان								
			حضور افراد نابالغ اجتماع								
			نورپردازی مناسب								
		امنیت روانی مراجعه کنندگان	وجود فضای خلوت یا بدون دفاع در پارک								
			وجود تلفن همگانی رایگان در پارک								
			وجود وسایل اطفاء حریق در پارک								
			نظارت نگهبان بطور مداوم در پارک								
			وجود فرد مسئول و پاسخگوی مشخص در پارک								
	توسعه	نظارت رسمی و غیر رسمی	اطلاع رسانی عمومی برای موارد ضروری در پارک								
			وجود سیستم نظافت و پاکیزگی در پارک								
			سیستم نگهداری و بهبود وضع فضای سبز پارک								
			وجود برنامه نظارت و پایش مستمر زمین بازی و وسایل بازی کودکان در پارک								
			تنوع مصالح (نظیر سطوح خشن و نرم، سبک و سنگین و... و استفاده از مصالح متنوع نظیر لاستیک، چوب، شن و...)								
	توسعه	تنوع، انعطاف پذیری و سرزندگی کالبدی	فرم های متنوع								
			تنوع در رنگ								
			تعیین فضایی								
			تعبیر پذیری مصالح و تجهیزات (مصالحی که قابلیت تعبیر پذیری و ساخت و ترکیب دارند)								
			چیدمان متنوع فضاهای نشستن (ایجاد سایه بان سه وسیله عناصر مصنوع و یا پوشش گیاهی، استفاده از فرم های هندسی مختلف و...)								

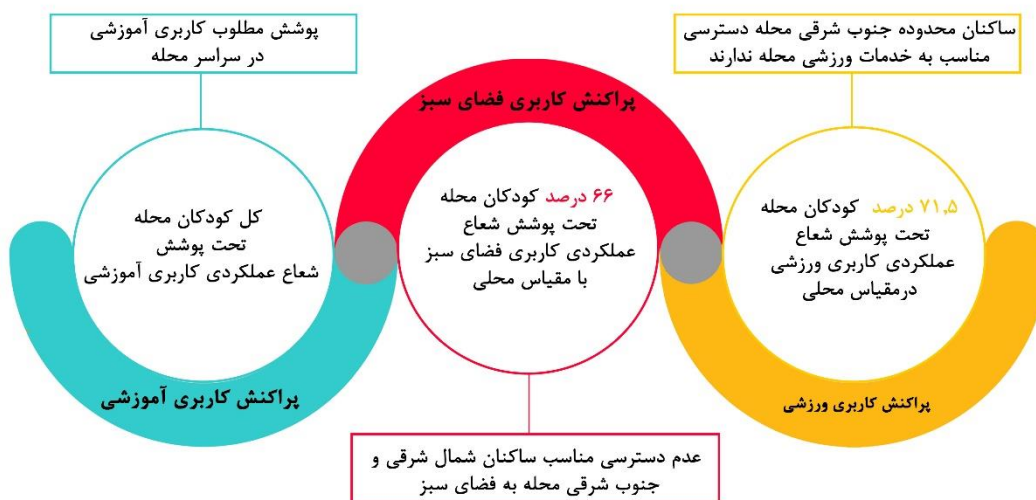
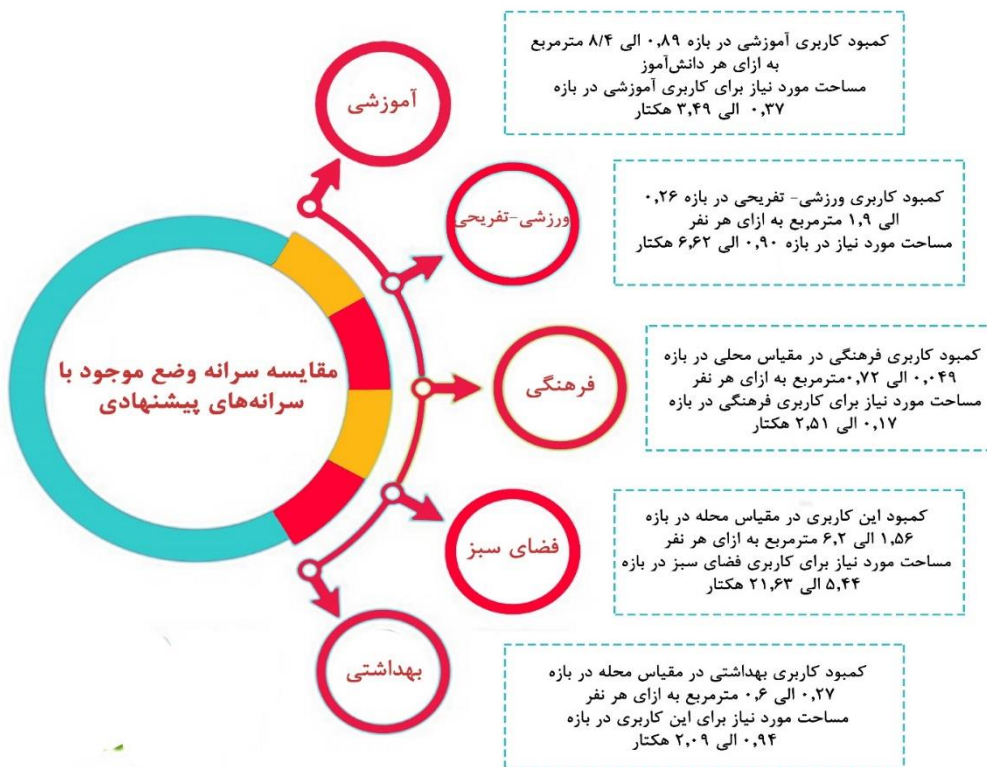
نمونه چک لیست ها

چکلیست ارزیابی معابر پیرامون مدارس											
بند شرح خدمات	مکان	شاخص	زیر شاخص	وجود،عدم وجود			امتیاز پیشنهادی				توضیحات
				دارد	ندارد	تا حدودی	عالی	خوب	متوسط	کم	
ارزیابی معابر پیرامون مدارس	دسترسیها	ایمنی	وجود چراغ راهنمای عابر پیاده								
			وجود تابلوی مدرسه								
			خطکشی عابر پیاده								
			پیاده‌رو سازی مناسب								
		الگوی حرکت پیاده	وضعیت حرکت عابر پیاده (اولویت قراردادن عابرن)								
			تردد دوچرخه								
			ساختار مناسب پیاده‌روها از قبیل مناسب بودن عرض پیاده‌روها								
			جدایی پیاده‌روها از محدوده ترافیک با استفاده از اختلاف سطح و پوششهای گیاهی								
	توجه به نیازهای افراد با تواناییهای مختلف جسمی - حرکتی										

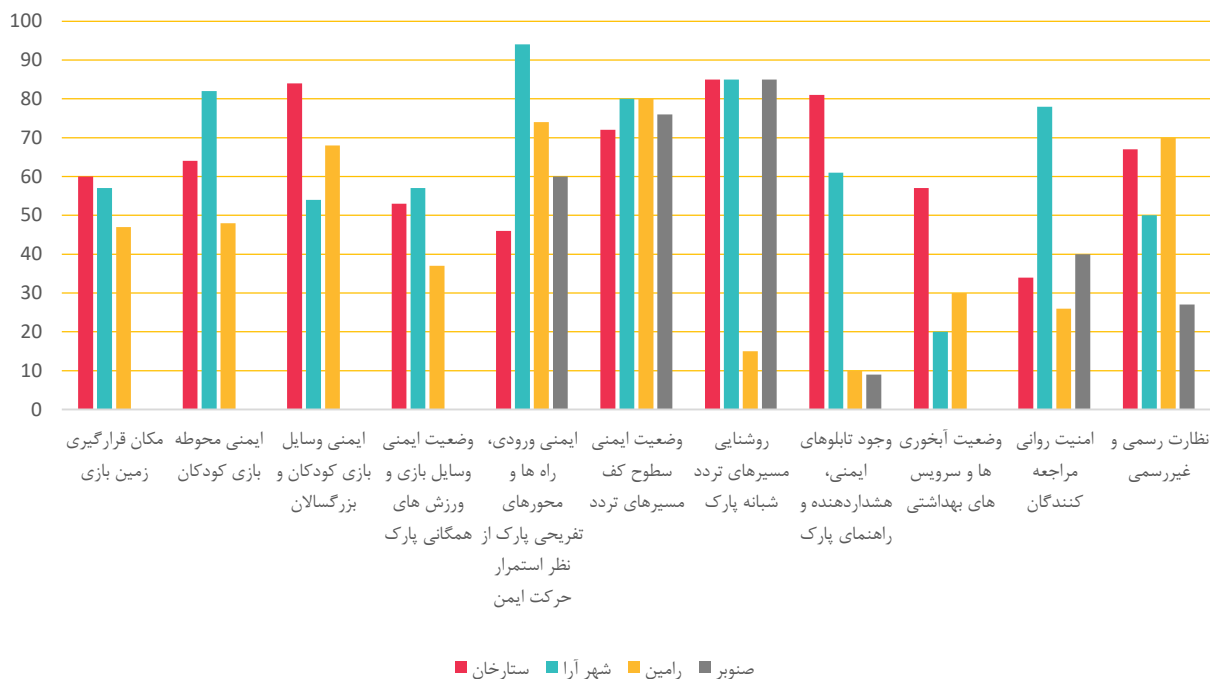
نمونه چک لیست نظرات کودکان

[illegible]

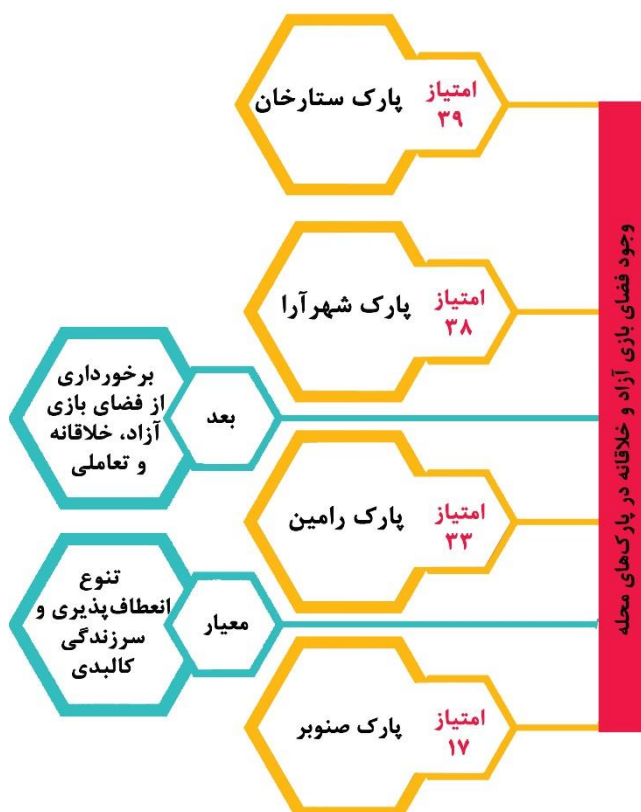
پیمایش میدانی در فضای کالبدی

نتایج کلی ایمنی و امنیت در بوستان‌های محله

نتایج بررسی وجود فضای بازی آزاد و خلاقانه در بوستان‌های محله

ارزیابی دسترسی امن

ارزیابی دسترسی های امن به مدارس و پارکها

زیرشاخص	پایه و سازی مناسب	خط کشی عابر پیاده	وجود تابلوی مدرسه	جراغ راهنمای عابر پیاده
مدرسه				
مطافعی	۰.۱۵	✓	✓	
تزکیه	۰.۱۵	✓	✓	
نهایت اسلامی	۰.۱۵	✓	✓	
علامه حلی ۴	۰.۱۳		✓	
نقاری	۰.۱۳	✓		
نرجس	۰.۱۳	✓	✓	
پیکانه	۰.۱۳	✓		

- نداشتن تابلوی مدرسه
- عدم نورپردازی مناسب
- غلبه سواره بر پیاده
- سرعت بالای سواره
- اختلاف سطح در پیادهرو
- عرض کم پیادهرو
- عرض کم معبر
- عدم کفسازی مناسب
- عدم پوشش گیاهی مناسب
- آلودگی محیطی
- عدم تفکیک پیاده و سواره
- جداره و کاربری های فعال
- عدم روشنایی در شب

ارزیابی دسترسی های امن به مدارس و پارکها

۱- مهم ترین پهنه حضورپذیری و فعالیت کودکان در سطح محله شامل مدارس علامه حلی، نامدار، بارد خراسانی، تزکیه، طالقانی و پارک شهرآرا؛ مناسب سازی بخش هایی از خیابان های شهرآرا، آرش مهر و پاتریس جهت تردد امن دانش آموزان

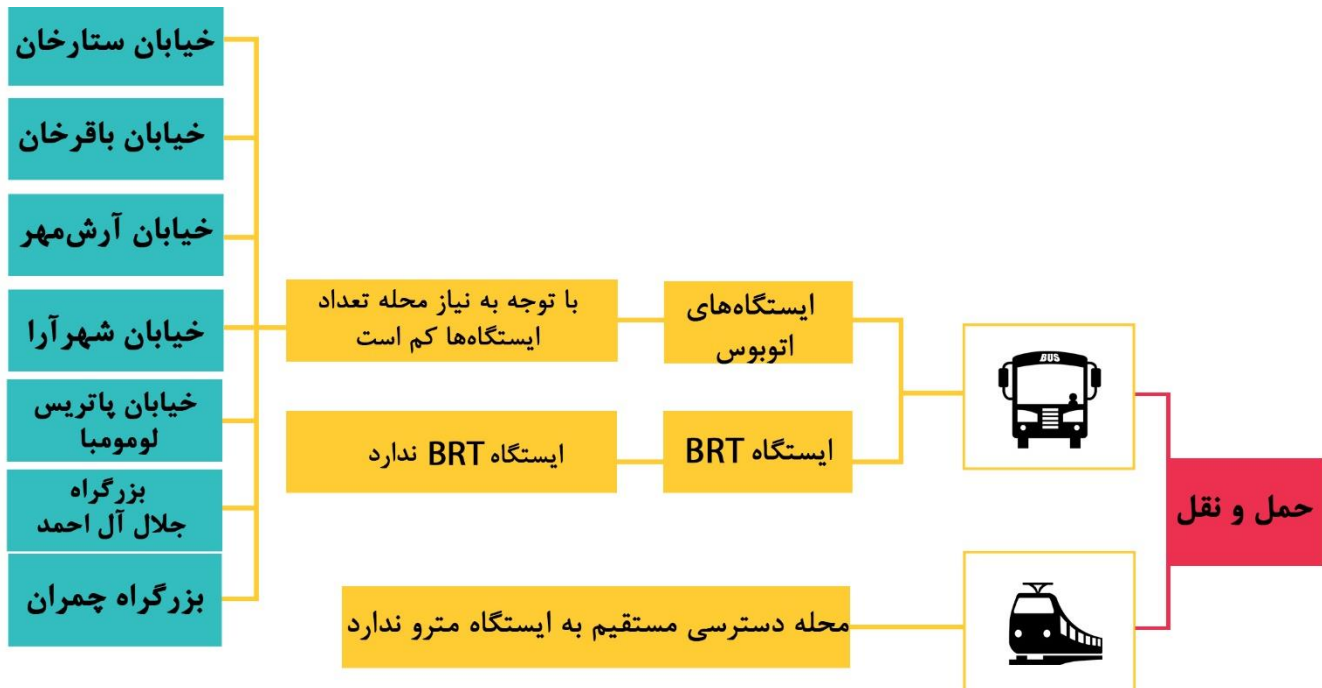
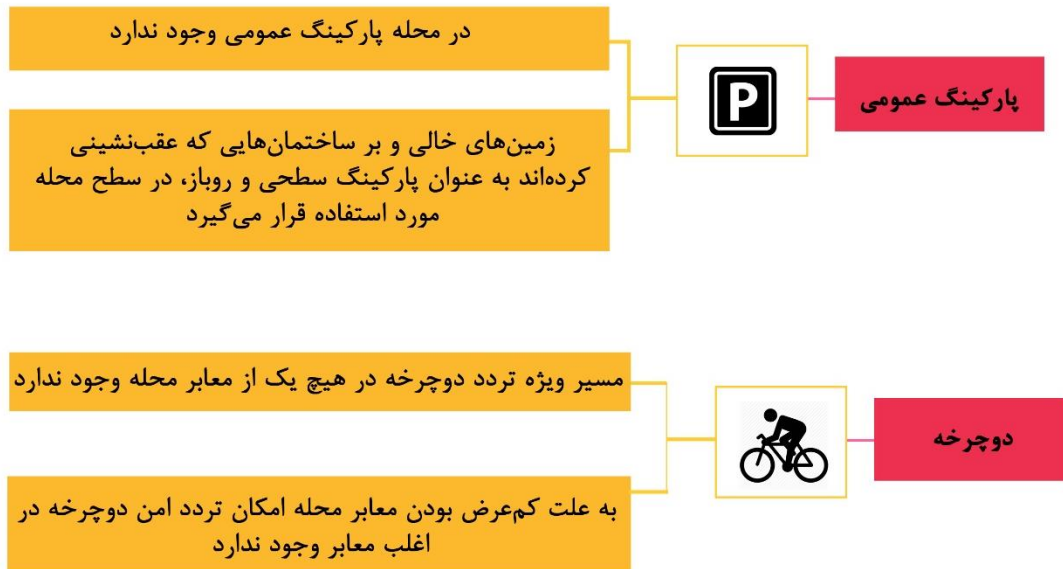

۲- شامل خیابان پاتریس، پارک های رامین و صنوبر و کاربری های فرامحله ای موجود در محله؛ ایمن و مناسب سازی تقاطع های خیابان ملکوتی با خیابان های کوکب، پاتریس و شهرآرا

۳- تعدد مدارس در این پهنه؛ مناسب سازی خیابان های باقرخان، امیری و بخش های از کوکب جهت تردد امن دانش آموزان

بررسی وضعیت حمل و نقل و ترافیک

عناصر ادراک ذهنی کودکان از محله

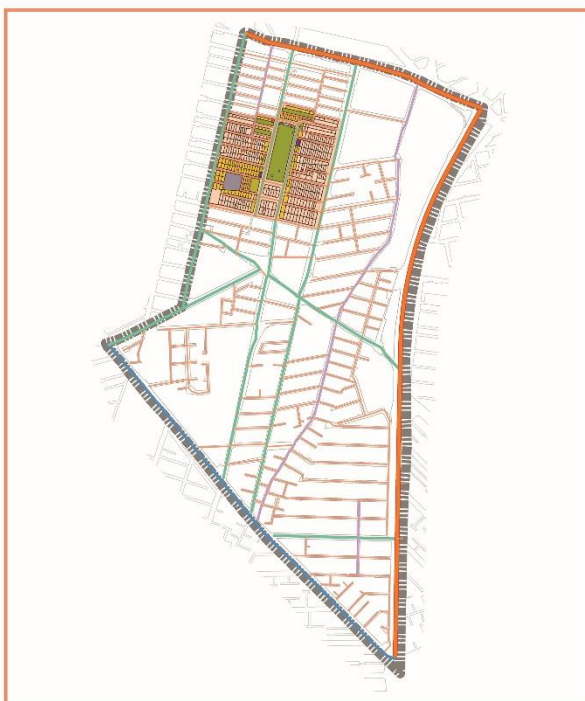
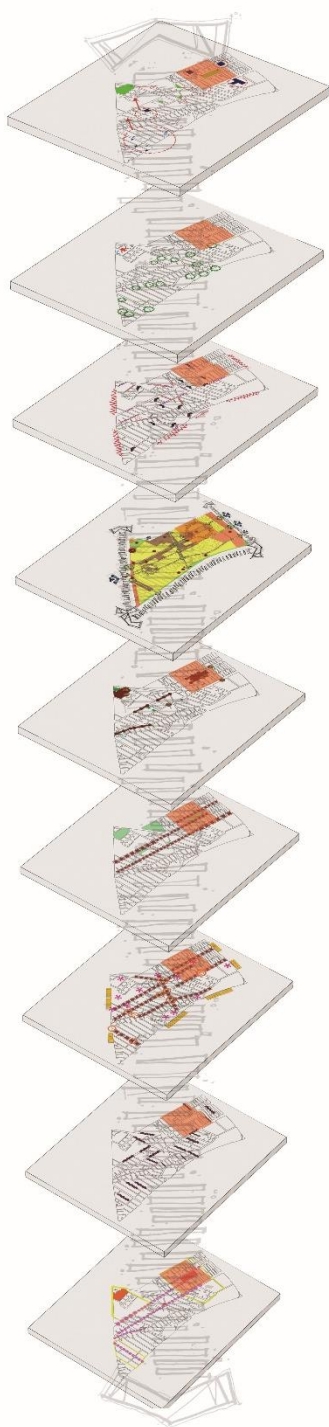

بررسی تنوع فعالیتی در محله

به منظور بررسی دقیق حوزه های مختلف عملکردی در فضای کالبدی توسط متخصصان برداشت میدانی شده است و در نقشه های GIS پیاده سازی گردیده است نمونه های تمام نقشه ها که حدودا ۳۰ نقشه تفکیکی است در گزارش پیمانکار موجود است و نهایتا با روی هم گذاشتن نقشه ها نقاط مورد مداخله با الویت مشخص گردیده است.

تحلیل عرصه های مورد مداخله با تاکید بر نقاط جاذب و دافع

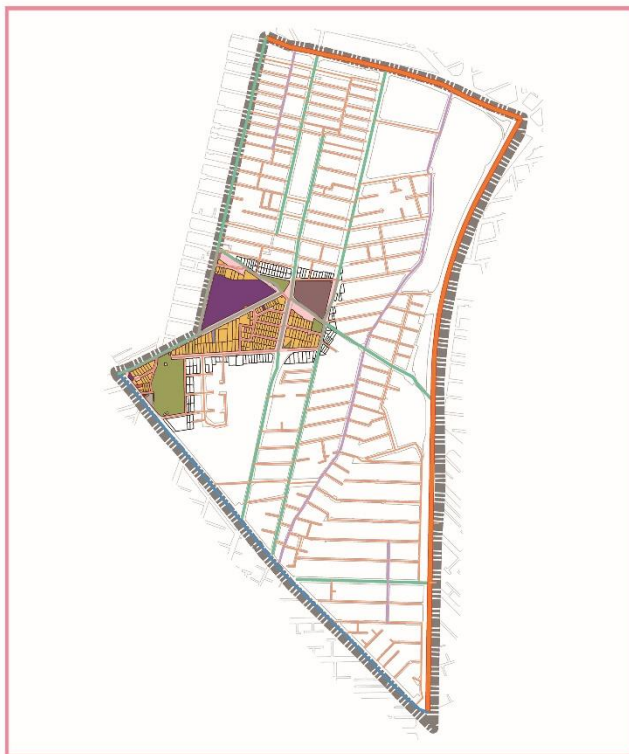
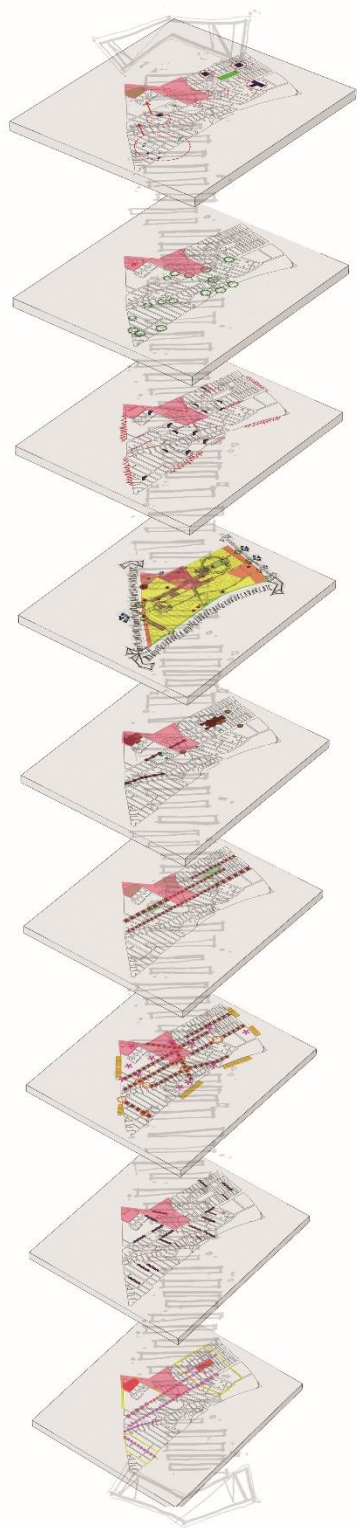

❌ عدم نورپردازی مناسب در
خیابان های فرعی

❌ عدم تردد امن پیاده

✔ پهنه ی حضورپذیر و کارآمد
کودکان
✔ ارتباط موثر بین مدارس و
پارک
✔ جداره فعال و شبانه خیابان
شهرآرا

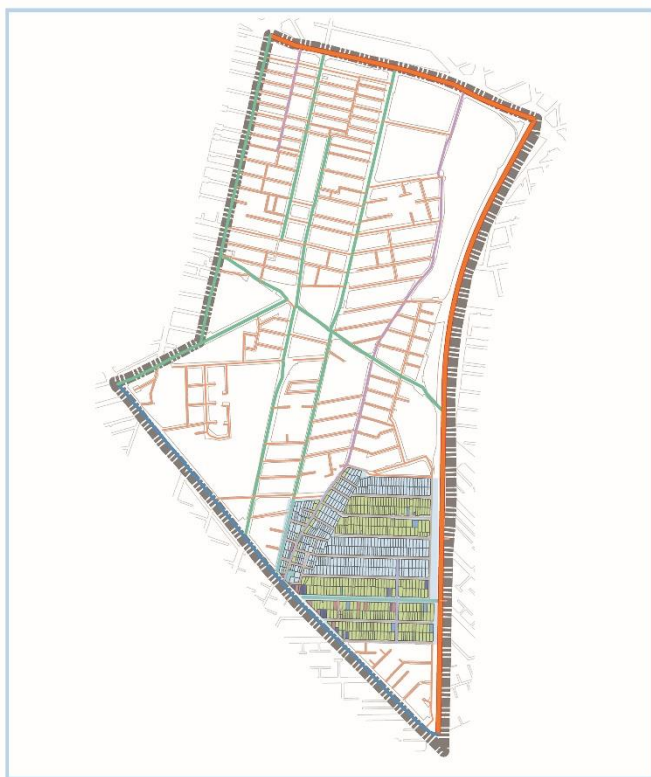
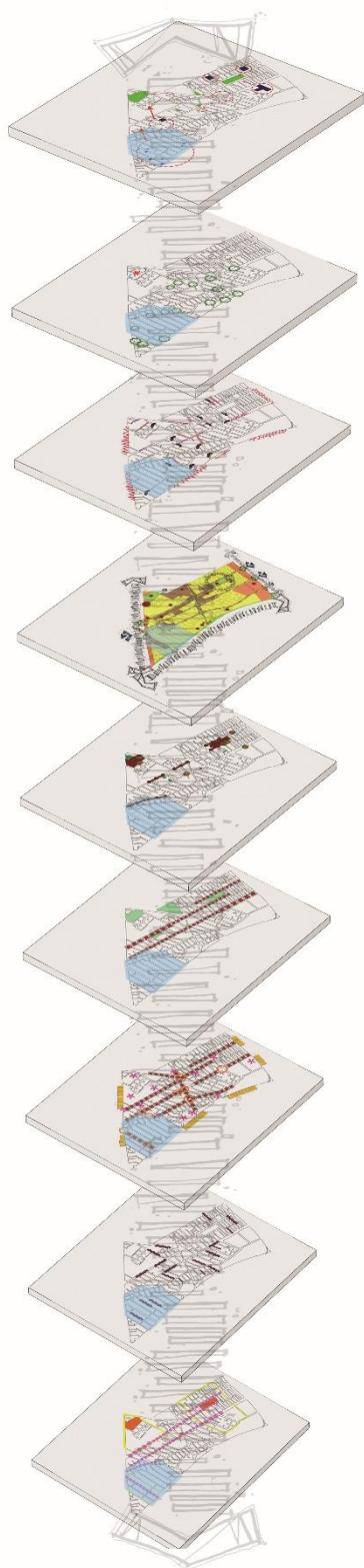
تحلیل عرصه‌های مورد مداخله با تاکید بر نقاط جاذب و دافع

✗ وجود کاربری فرامحله‌ای
بیمارستان حضرت رسول
اکرم(ص) و مشکلات ناشی از آن
✗ جداره صلب ساختمان نیمه
کاره بیمارستان رسول اکرم
✗ وجود پارک صنوبر و عدم
وجود وسایل بازی کودکان،
وسایل ورزشی، آبخوری و
سرویس بهداشتی
✗ عدم وجود امنیت اجتماعی
در پارک ستارخان و در ساعات
انتهای روز
✗ عدم تردد امن پیاده به دلیل
وجود گره‌های ترافیکی حادثه
ساز

✓ پهنه حضورپذیر کودکان به دلیل
وجود پارک ستارخان و رامین
✓ دسترسی مناسب به حمل نقل
عمومی

تحلیل عرصه‌های مورد مداخله با تاکید بر نقاط جاذب و دافع

❌ عدم تردد امن پیاده
 ❌ عدم وجود جداره فعال و اختلاط
 کاربری
 ❌ عدم دسترسی مناسب به نیازهای
 روزمره محلی و تامین نیازها ساکنان
 ❌ محلات مجاور
 ❌ عدم وجود کیفیت محیطی لازم

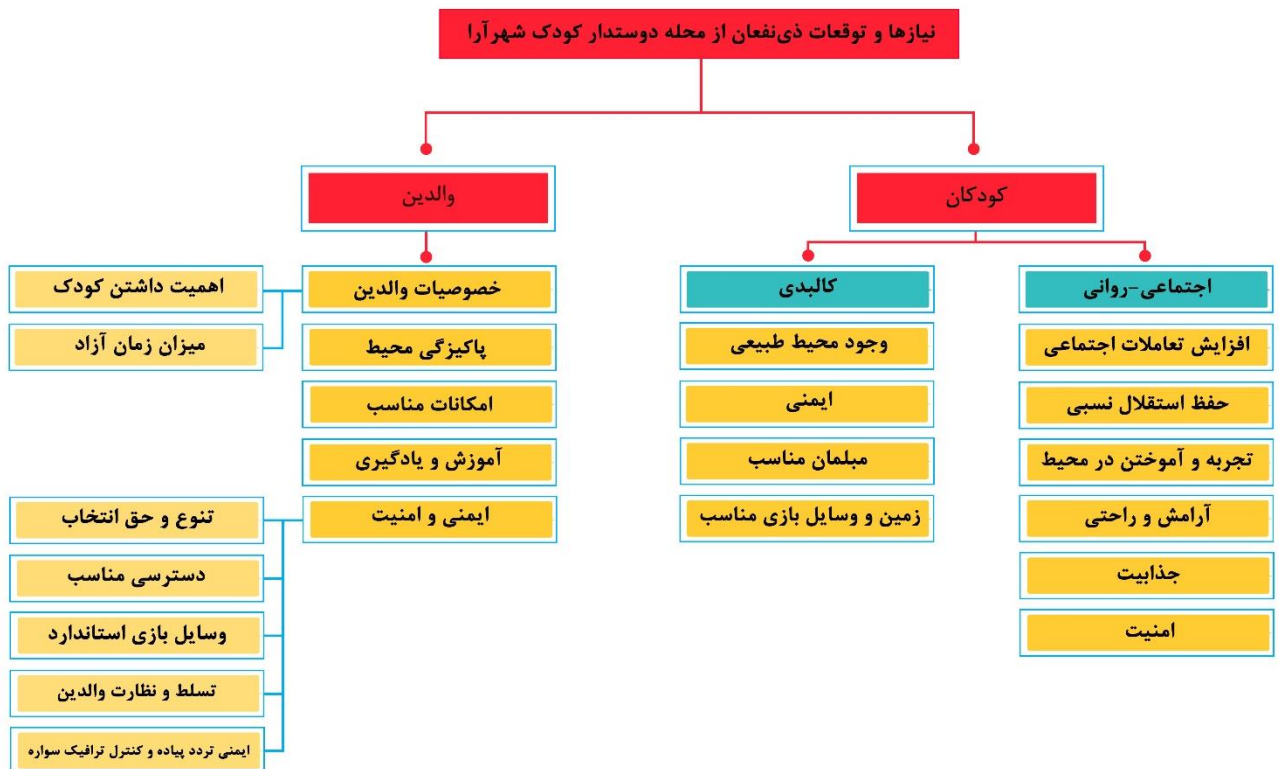
✓ خیابان کوکب؛ از عناصر شاخص
 محله، حضورپذیر
 ✓ قرارگیری چندین مدرسه در این
 پهنه
 ✓ دسترسی مناسب به حمل و نقل
 عمومی در لبه شرقی و جنوبی محله

حوزه اجتماعی و شناخت دیدگاه ذی‌نفعان

از آنجا که محله دوستدار کودک از بعد اجتماعی و فرهنگی نیز اهمیت ویژه ای دارد؛ مطالعات اجتماعی و شناسایی دیدگاه ذینفعان بخش جدایی ناپذیر این فرایند است، مهمترین دلیل برای شناسایی و علایق و دغدغه ذی‌نفعان این است که یک تلاش مشارکتی که، دربردارنده نظرات بیشترین تعداد ممکن ذینفعان است، تاثیرات مهمی را با خود به ارمغان می آورد، ایده‌های بیشتری را پیش‌رو می‌گذارد، تصویر روشن‌تری از ابعاد مختلف طرح و معایب و مزایای احتمالی فراهم می‌کند و با همراهی ذی‌نفعان به بخشی جدایی‌ناپذیر در روند طراحی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی، حمایت همه جانبه آن‌ها ایجاد می‌گردد.

ذی‌نفعان طرح محله دوستدار کودک؛ کودکان ۰-۱۸ سال، والدین، نهادهای مدنی، سازمان‌های شهری و افراد بانفوذ محلی هستند و کودکان به عنوان ذی‌نفع کلیدی طرح شناخته می‌شوند.

مشارکت کودکان یعنی ایجاد فضایی برای گفت‌وگو و اظهارنظر آنها درباره احساساتشان نسبت به محیط پیرامونشان. آن‌ها از طریق ابراز احساسات و ارائه نظراتشان درباره محیط می‌توانند نسبت به محیط اطراف خود کنترل و امنیت خاطر بیشتری داشته باشند.

تدوین برنامه عملیاتی اختصاصی هر محله

با توجه به ارزیابی دقیق کالبدی و اجتماعی و فرهنگی هر محله و با توجه به عوامل ۵ گانه تحقق الگوی شهرهای دوستدار کودک برای تدوین برنامه عملیاتی عوامل کلیدی موفقیت، تعیین و به شرح ذیل تبیین گردیده است.

نظرها، نیازها و اولویتهای همه کودکان و جوانان در قوانین عمومی مرتبط (در صورت امکان)، سیاستها، بودجهها، برنامهها و تصمیماتی که بر آنها تأثیر می‌گذارند، لحاظ شود

همه کودکان و جوانان در محیطی امن، مطمئن و پاکیزه زندگی کنند

افزایش آگاهی جامعه و تغییر در نحوه برخورد با کودکان و نوجوانان در اجتماع

زمینه‌سازی و توسعه مشارکت کودکان

ظرفیت‌سازی برای دسترسی به خدمات باکیفیت برای همه کودکان

بهبود کیفیت محیطی محل زندگی کودکان

توسعه فضایی اثربخش برای رشد کودکان از طریق بازی و تفریح

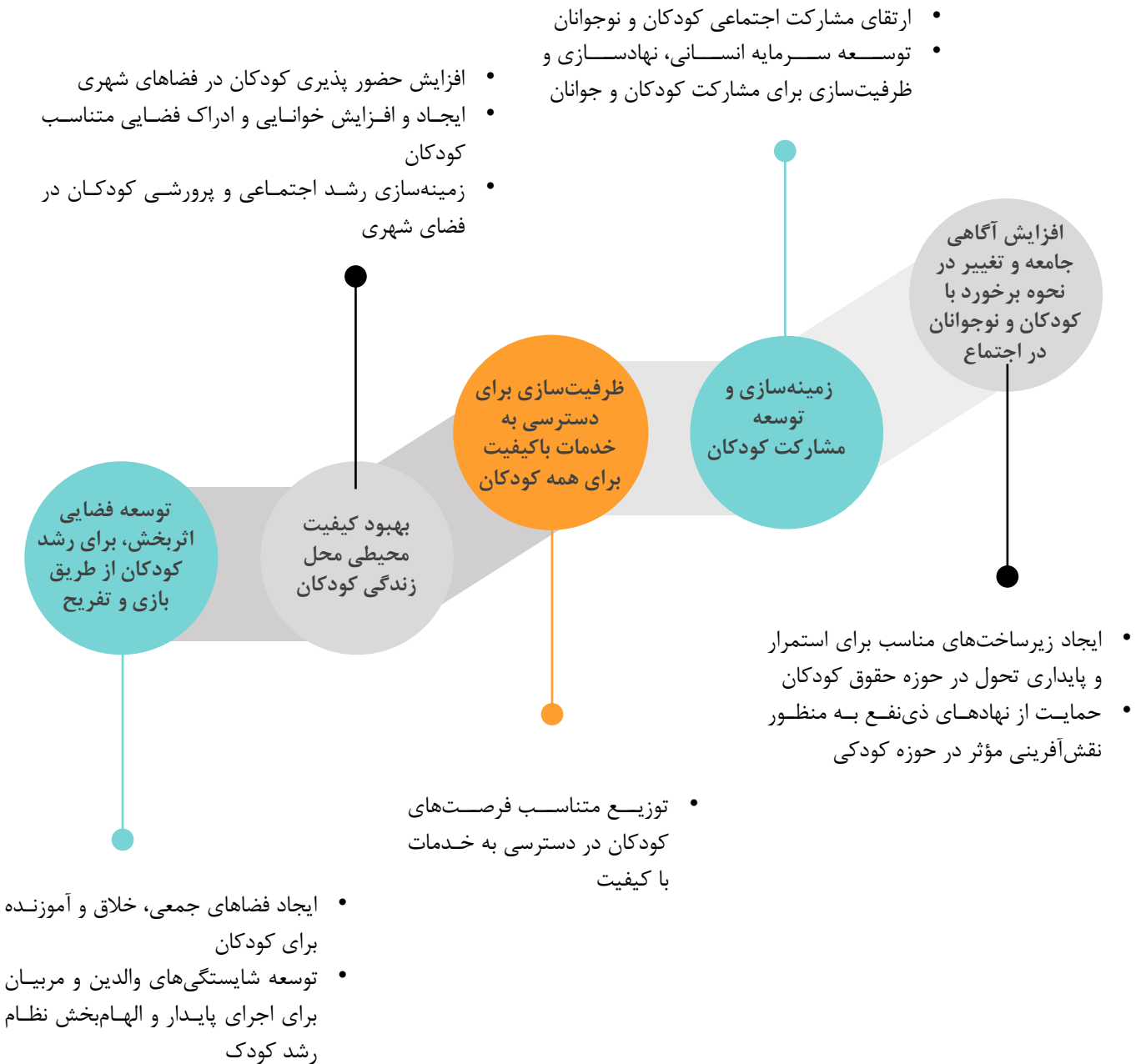
همه کودکان و جوانان ارزش و احترام داشته باشند و در اجتماع محلی و توسط مقامات محلی با آنها منصفانه رفتار شود

همه کودکان و جوانان به خدمات اجتماعی ضروری باکیفیت مناسب دسترسی داشته باشند

همه کودکان و جوانان، فرصتهایی برای بهره بردن از زندگی خانوادگی، بازی و تفریح داشته باشند.

اهداف استراتژیک طرح

به منظور حصول اطمینان از تحقق عوامل کلیدی موفقیت، برای هر کدام از عوامل، اهداف استراتژیک در نظر گرفته شده است. دستیابی به اهداف استراتژیک متضمن تحقق عوامل کلیدی موفقیت طرح است. که به شرح ذیل آمده است و برای هر کدام از این اهداف در برنامه عملیاتی شاخص های کمی و کیفی؛ راهبردها و اقدامات عملیاتی نوشته شده است تا تحقق و پایش برنامه در محله را میسر سازد.

ساختار ارائه اقدامات اجرایی

برای هر محله دوستدار کودک چشم انداز و ماموریت تعیین شده است تا از منظر برندینگ شهری در محلات برای کلیه همکاران شهرداری، سازمانها، نهادهای مردم محله فراخوان باشد. همچنین به منظور برنامه ریزی بهتر برای دستیابی به اهداف طرح، برای هر کدام از استراتژی‌هایی که ذیل عوامل کلیدی موفقیت آمده است، اقداماتی تعریف شده که انجام آنها موجب تحقق استراتژی‌های طرح می‌شود.

بهبود کیفیت محیطی محل زندگی کودکان

تشریح اهداف استراتژیک

استراتژی‌های عامل کلیدی بهبود کیفیت محیطی محل زندگی کودکان

هدف استراتژیک

- افزایش حضور پذیری کودکان در فضاهای شهری

بهبود کیفیت محیطی محل زندگی کودکان

اهداف کمی

- ۱۰۰٪ روشنایی معابر و فضاهای عمومی محله تامین گردد؛
- ۷۰٪ (مساحت) از فضاهای بی دفاع محله ساماندهی شود؛
- ۱۰۰٪ فضاهای شهری، نظارت پذیر (فیزیکی-الکترونیکی) شوند؛
- ۳۰ درصد فضاهای شهری از نظر بصری و کیفیت ساخت و ساز بهبود یافته باشند؛
- ۱۰۰٪ فضاهای عمل کودکان از آلودگی‌های محیطی پاکسازی شود؛
- در ۷۰٪ معابر دسترسی ایمن کودکان تامین شود؛
- ۱۰۰٪ از فضاهای شهری حضور پذیر کودکان مناسب سازی شود (مبله، کف سازی، جداره).

اهداف کیفی

- ایجاد محیطی امن برای کودکان؛
- بهبود کیفیت کالبدی محیط با توجه به الگوهای رفتاری کودکان؛
- بهبود سلامت محیط زندگی کودکان.

استراتژی‌ها

موضوع استراتژیک

- افزایش نظارت فیزیکی و آگاهی و حساسیت نیروهای انتظامی نسبت به تهدیدها برای کودکان در فضاهای شهری
- از بین بردن بستر رفتارهای مجرمانه و ساماندهی فضاهای بی دفاع شناسایی شده در محله
- امکان نظارت شهروندان در فضاهای شهری
- افزایش قابلیت تردد ایمن پیاده و دوچرخه کودکان
- ممنوعیت از تداخل حرکت سواره و پیاده
- بهسازی و ساماندهی پیاده‌روهای محله و تسهیل حرکت عابر پیاده
- کاهش ترافیک عبوری از درون محلات
- افزایش ایمنی فضای بازی و وسایل بازی در بوستان‌ها
- افزایش کیفیت ساخت و سازها
- افزایش کیفیت بصری محیط و ایجاد جاذبه و کنترل فعالیت کودکان در فضاهای عمومی

۱- امنیت اجتماعی

۲- ایمنی

۳- جذابیت

۴- سلامت محیطی

۱۱ کاهش آلودگی‌های محیطی

کد اقدام	اقدام	شاخص	هدف
Q/1/1/01	همکاری با نیروی انتظامی و گشت نیروهای انتظامی در فضاهای عمومی محله مانند پارکهای ستارخان و صنوبر و معابر		
Q/1/1/02	احداث کیوسکهای نگهداری در پارکهای ستارخان و شهرآرا		
Q/1/1/03	افزایش روشنایی در خیابانهای شهرآرا (محدوده مجتمعهای مسکونی ارکیده و نسترن)، پاتریس لومومبا، ملکتونی، نبایش و بخشهای شمالی محله (فضای سبز مابین بلوک های شهرآرا)		
Q/1/2/04	تامین روشنایی بوستان رامین		
Q/1/2/05	افزایش روشنایی در معابر محلی و فرعی		
Q/1/2/06	ایجاد منظر شبانه در پهنه اداری محله و خیابان پاتریس لومومبا		
Q/1/2-3/07	باز طراحی پارک زنبق با رویکرد CPED در راستای کاهش فضاهای بی دفاع محله		
Q/1/2-3/08	جلب مشارکت کودکان محله برای ساماندهی شبکه باتوقهای محله در فضاهای بی دفاع		
Q/1/2-3/09	ترکیب فضای بازی کودکان و پارکینگهای حاشیه خیابان پاتریس لومومبا (عقبنشینی ساختمانها) در ساعات غیر اداری با نقاشیهای خلاقانه (بازی) کف و جداره تا پایان عملیات تعریض خیابان		
Q/1/3/10	بازپیرایی فضاهای سبز مابین بلوک های شهرآرا با هدف افزایش امکان نظارت عمومی		
Q/1/3/11	حذف نقاط کور در فضاهای عمومی محله در راستای افزایش دید ناظر		
Q/2/4/12	ایجاد پهنه امن خانگی در خیابان کلبی		
Q/2/4/13	ایجاد مسیر دوچرخه بین دو پارک ستارخان و شهرآرا بعنوان دو فضای حضورپذیر برای کودکان (مسیر پیشنهادی: پیوستگی مسیر بین خیابان های آرش مهر، کلبی، شهرآرا، محمدی)		
Q/2/4/14	خطکشی عابر پیاده در مقابل دبستان باربد و دبیرستانهای مدنی، علامه حلی و آینده ساز و مهدکودکهای مهر گندم و فرشته کوچولو		
Q/2/4/15	طراحی و اجرای خطوط عابر پیاده در مقابل مدارس (۱۹ نقطه) با مشارکت کودکان (برگزاری مسابقه طراحی، داوری و اجرای طرح های منتخب)		
Q/2/4/16	نصب چراغ هشداردهنده در برابر مدارس		
Q/2/4-7/17	تامین فضای مناسب برای پارک خودروها (تعبیه پارکینگ مکتبزه)		
Q/2/4-7/18	ایمن سازی خیابان باقرخان (نصب دوربین کنترل سرعت و جانیابی علام کنترل ترافیک)		
Q/2/4/19	طراحی مناسب تابلوهای هشداردهنده و آموزشی و نصب در خط دید کودکان		

کد اقدام ایجاد پهنه امن خانگی در خیابان کلبی محله شهر آرا

ایجاد پهنه امن خانگی در خیابان کلبی

در این پهنه: پیادهروی، بازی، دوچرخهسواری تعاملات اجتماعی و فضای سبز در اولویت قرار دارد و اتومبیل در آن دارای سرعت بسیار پایینی است که امکان حضور آزادانه تمامی افراد و بازی کودکان در محله را تامین می کند.

بازپیرایی فضاهای سبز مابین بلوکهای مجتمعهای مسکونی شهرآرا با هدف افزایش امکان نظارت عمومی

افزایش روشنایی، تدفیق مرز سواره و پیاده با ابزار اخلاف سطح، پوشش گیاهی و جدول، طراحی و جانیابی احجام خلای بازی آموزش و میلمان متناسب با کودکان و جانیابی آن ها و رسیدگی منظم و دوره ای به فضاهای سبز

ایجاد مسیر دوچرخه بین دو پارک ستارخان و شهرآرا بعنوان دو فضای حضورپذیر برای کودکان

مسیر پیشنهادی: پیوستگی مسیر بین خیابان های آرش مهر، کلبی، شهرآرا، محمدی استفاده از میلمان شهری، پوشش گیاهی و المان ها برای زیباسازی مسیر دوچرخه پیشنهادی

اقدامات اجرایی در حوزه معاونت های حمل و نقل و ترافیک، خدمات شهری و معماری و شهرسازی

کد اقدام	اقدام	شاخص	هدف
Q/2/4/20	نصب تابلوی مدرسه در مقابل مدارس گلستان، نهفت اسلامی، نورالهدی، یگانه، دنیای علوم، غفاری و علامه حلی ۴ و مهدکودکهای مهرگندم و فرشته کوچولو		
Q/2/4/21	مناسب سازی معابر جنوبی محله برای تردد توان‌یابان		
Q/2/5/22	تدقیق مرز سواره و پیاده با ابزار اخلاف سطح، پوشش گیاهی و جدول در خیابان‌های کوکب، ملکوتی و معابر فرعی و خصوصاً کوچه‌های مجتمع‌های مسکونی شهرآرا		
Q/2/6/23	مناسب‌سازی پیاده‌روهای مقابل تمام مدارس محله (با اولویت مدارس یگانه، باربد، نرجس، مدنی، غفاری و مهدکودکهای مهرگندم و فرشته کوچولو)		
Q/2/6/24	مناسب‌سازی پیاده‌روی خیابان‌های آرش‌مهر و شهرآرا		
Q/2/6/25	مناسب‌سازی پیاده‌روها از لحاظ اختلاف سطح و وجود موانع فیزیکی		
Q/2/7/26	آرام‌سازی و کنترل ترافیک در محدوده بیمارستان رسول اکرم (ص)		
Q/2/7/27	آرام‌سازی ابتدای خیابان آرش‌مهر و پاترس لومومبا دسترسی مستقیم بزرگراه به درون محله		
Q/2/7/28	آرام سازی ترافیک خیابان ملکوتی در تقاطع خیابان شهرآرا و پاترس لومومبا		
Q/2/8/29	تعویض کفپوش زمین بازی کودکان در پارک شهرآرا		
Q/2/8/30	تعمیر وسایل بازی کودکان در پارک شهرآرا		
Q/2/8/31	نصب برچسب دامنه سنی مناسب روی وسایل بازی		
Q/2/8/32	تهیه برنامه زمان‌بندی کنترل وسایل بازی و تعمیر و نگهداری آن‌ها		
Q/2/8/33	بازطراحی ورودی پارک ستارخان و حذف موانع ورود به آن		
Q/2/8/34	به روز رسانی و رعایت استانداردهای مربوطه در طراحی وسایل بازی پارک‌ها و نظارت بر اجرای صحیح		
Q/2/9/35	استفاده از مصالح پرده‌م، مناسب و بی‌خطر برای کودکان در فضاهای عمومی و خصوصی		
Q/3/10/36	لحاظ کردن مقیاس انسانی در ساخت و سازها		
Q/3/10/37	طراحی مبلمان متناسب با علائق و استانداردهای کودک و جانیابی آن در بوستان‌های رامین و صنوبر		
Q/3/10/38	زیباسازی بدنه‌های شهری از جمله نقاشی دیواری در خیابان‌های پاترس لومومبا، آرش‌مهر، کوکب و حاشیه بزرگراه چمران (منتهی‌الیه شرقی محله) و جداره‌های مدارس		

کد اقدام ایمنی و امنیت پارک‌ها

پارک شهرآرا

احداث کیوسک‌های نگهداری در پارک
تعویض کفپوش زمین بازی کودکان
تعمیر وسایل بازی کودکان
ایجاد بسترهای محافظت شده برای حضور حیوانات و مشاهده کودکان در پارک
احداث حداقل ۲ سرویس بهداشتی در ابعاد قابل استفاده کودکان و نوجوانان
ترکیب متناسب و متنوع پوشش کف

بوستان صنوبر

تجهیز پارک صنوبر به زمین و وسایل بازی
طراحی مبلمان متناسب با علائق و استانداردهای کودک و جانیابی آن در بوستان
احداث حداقل یک فضای آبخوری
احداث حداقل ۲ سرویس بهداشتی در ابعاد قابل استفاده کودکان و نوجوانان و بزرگسال
طراحی زمین بازی خلاقانه در پارک صنوبر

پارک ستارخان

باز طراحی پارک ستارخان به عنوان پارک دوستدار کودک
بازطراحی ورودی پارک ستارخان و حذف موانع ورود به آن
انتخاب چند مورد از دیواره‌های پارک برای نقاشی دیواری توسط خود کودکان
احداث حداقل ۲ سرویس بهداشتی در ابعاد قابل استفاده کودکان و نوجوانان
احداث کیوسک‌های نگهداری در پارک

بوستان رامین

باز طراحی پارک رامین برای کودکان ۳-۵ سال
ترکیب متناسب و متنوع پوشش کف
تامین روشنایی بوستان رامین
طراحی مبلمان متناسب با علائق و استانداردهای کودک و جانیابی آن در بوستان
احداث حداقل یک فضای آبخوری

بوستان زنبق

در راستای کاهش فضاهای دفاع محله CPTD بازطراحی پارک با رویکرد ترکیب متناسب و متنوع پوشش کف بوستان
طراحی و جانیابی فضاهای فرهنگی کوچک‌مقیاس در پارک مانند آملی‌تاتر، ...کوکب، کرسی نوجوانان، کارگاه قهقه‌گویی و غیره

اقدامات مشترک در همه بوستان‌ها

تجهیز پارک‌ها با وسایل ورزشی متناسب با قد و شرایط جسمانی کودکان
نصب برچسب دامنه سنی مناسب روی وسایل بازی
تهیه برنامه زمان‌بندی کنترل وسایل بازی و تعمیر و نگهداری آن‌ها
بروز رسانی و رعایت استانداردهای مربوطه در طراحی وسایل بازی پارک‌ها و نظارت بر اجرای صحیح

اقدامات اجرایی در حوزه معاونت خدمات شهری (بوستان‌ها)

برای ایجاد شهرهای دوستدار کودک، لازم است همه نهادها و سازمان‌های دولتی و خصوصی با این جریان هماهنگ شوند. لازم است جامعه و کودکان نسبت به حقوق کودک، آگاه گردد. مربیان و والدین توانمند می‌توانند بستری برای رشد کودک و ایجاد شهر و محله دوستدار کودک فعالیت کنند.

برای بهره‌مندی کودکان از بهترین سرآغاز ممکن، لازم است تمام افراد جامعه نسبت به اهمیت دوران طلایی کودکی آگاه شوند و لازم است والدین برای ایجاد زمینه‌های رشد هم‌جانبه کودکان توانمند شده و آموزش ببینند. خدمات اجتماعی مناسب برای کودکان، دسترسی به آموزش‌های متنوع و با کیفیت و بروز و ظهور زمینه‌های مشارکت اجتماعی جزء لاینفک شهر دوستدار کودک است. مشارکت کودکان در تصمیمات، طراحی و اجرای برنامه‌ها ضروری است.

از آنجا که طرح اجتماعات دوستدار کودک، برنامه‌ای میان‌بخشی است، مشارکت در آن ضرورت دارد و در شکل مطلوب خود دولت محلی در سطوح مختلف، جامعه مدنی، رسانه‌ها، دانشگاهیان و بخش خصوصی را شامل می‌شود. مشارکت در شهر دوستدار کودک مهم است چرا که هدف غیرمستقیم آن، ایجاد ظرفیت‌های محلی و نهادهایی برای تضمین حصول نتایجی پایدار برای کودکان است. بنابراین بعد اجتماعی شهر دوستدار کودک، از ابعاد پر اهمیت آن است و بدون توجه به همه ابعاد اجتماعی و برنامه‌ریزی برای آن، تحقق شهر دوستدار کودک امری دور از ذهن است. لذا در برنامه عملیاتی تدوین شده نیز به آن توجه ویژه شده است. این بخش به منظور روشن‌تر شدن ابعاد اجتماعی برنامه عملیاتی محله دوستدار کودک گلستان نگاشته شده و شامل موارد ذیل است و همانطور که برای اقدامات کالبدی در برنامه عملیاتی اقدامات و پروژه‌ها تعریف شده است برای اقدامات اجتماعی متناظر با هر کدام از چهار گزینه ذیل اقدامات مشخص تدوین گردیده است.

اقدامات حوزه اجتماعی

مشارکت کودکان و هم‌افزایی بین نهادی

مراکز خدمت‌رسان (آموزشی، بهداشتی، فرهنگی و غیره)

زیرساخت‌های نرم و هویت‌ساز شهری

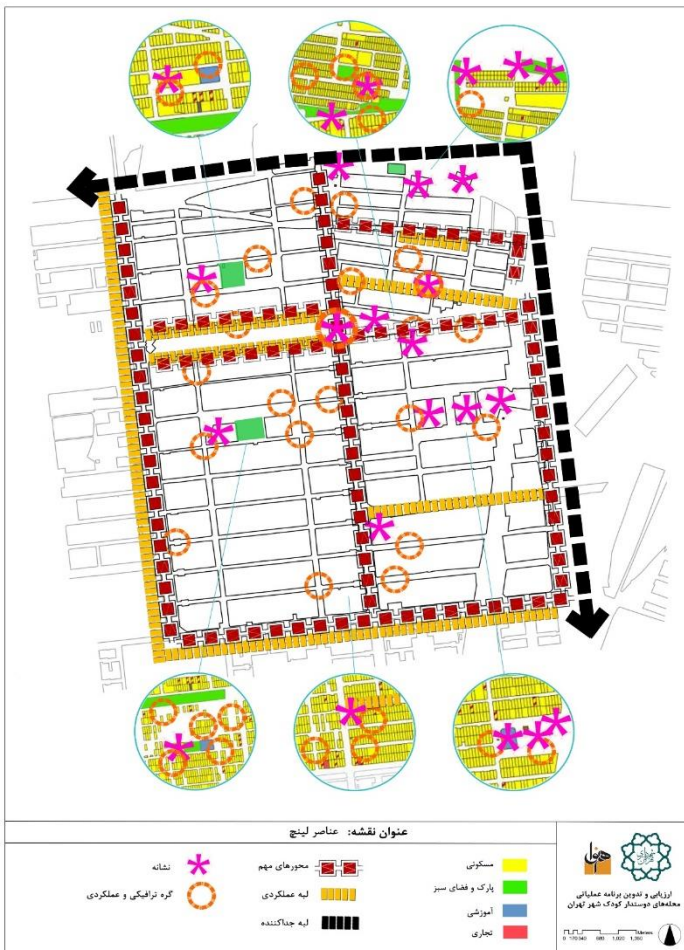
کودک، والدین و محیط خانه

ابلاغ برنامه عملیاتی و شروع اجرا

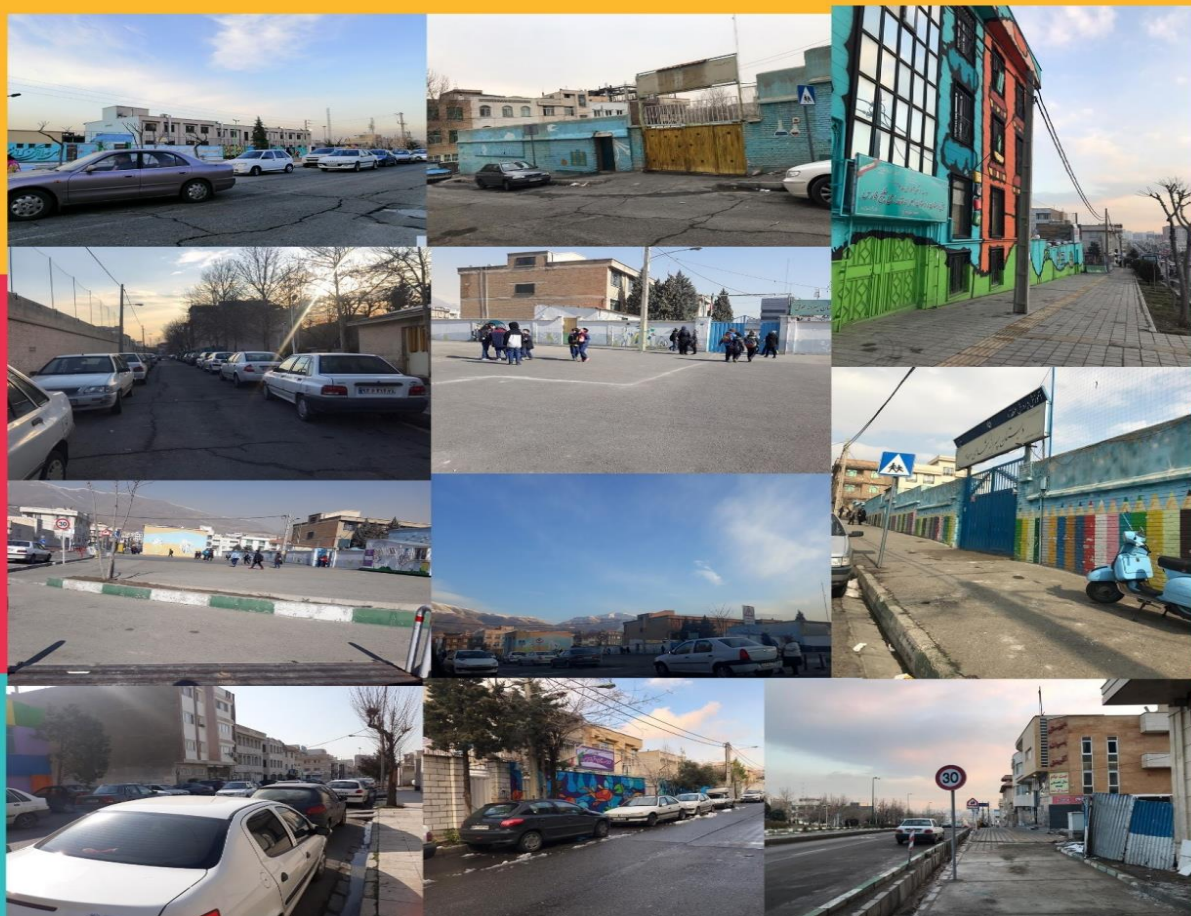
ذکر این نکته ضروری است که به جهت جلوگیری از مغایرت های برنامه و اشکال در روند اجرا، فرایند زمانبندی طرح در منطقه با همکاری معاونت های ذیربط و همکاری مشاور صورت گرفته است لذا امید است این برنامه کمترین انحراف از اجرا را در پی داشته باشد.

پس از تکمیل برنامه عملیاتی و تشکیل شورای اجرایی طی هماهنگی چابک گزارش ارزیابی و تدوین برنامه عملیاتی در جلسه حضوری به شهردار منطقه تحویل و فرایند انجام کار رسماً آغاز گردید. با ابلاغ برنامه توسط شهردار به معاونین و شناسایی و حکم شهردار به مدیران پروژه شهر دوستدار کودک اقدامات کلی برای بازه زمانی کوتاه مدت برنامه ریزی مجدد گردید و فاز هماهنگی، بازدید های محلی، طراحی، برآورد های مالی و شناسایی پیمانکاران عملاً آغاز گردید.

امتیاز کلی مدارس					
امتیاز مدرسه	پیاده روسازی مناسب	خط کشی عابر پیاده	وجود تابلوی مدرسه	وجود چراغ راهنمای عابر پیاده	نام مدرسه
۶۷	-۷	✓	✓		دبیرستان دخترانه شهدای راه آهن
۷۲	-۹	✓	✓		دبستان امید تو
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان شهدای راه آهن
۴۲	-۷		✓		دبستان دخترانه مهرمادگار
۶۷	-۷	✓	✓		دبیرستان دخترانه بهار پروانه ها
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان پسرانه کلام تو
۶۲	-۵	✓	✓		مهد کودک و خانه کودک آرمد
۱۲	-۵				مهد کودک مهیا
۴۲	-۷		✓		مهد کودک آهو
۶۷	-۷	✓	✓		دبیرستان دخترانه اتدیشه پارسیان
۳۷	-۵	✓			دبستان دخترانه بهار پروانه ها
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان پوشش توین
۴۲	-۷	✓			مهد کودک بهار پروانه ها
۴۲	-۷	✓			دبیرستان پسرانه مهرمادگار
۴۲	-۷			✓	دبیرستان رقصوبون
۶۷	-۷		✓	✓	دبستان دخترانه پسرانه امید تو
۲۵	-۱	✓			دبستان و پیش دبستانی دولتی مرصاد
۲	-۱				دبیرستان دولتی ۱۴ خرداد
۱۲	-۵				دبیرستان غیر دولتی دخترانه دیبا
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان پسرانه شهدای خلیج فارس
۶۷	-۷	✓	✓		دبیرستان پسرانه غیر دولتی آفرینش
۶۷	-۷	✓	✓		مجمع آموزشی مهرمادگار
۶۷	-۷	✓	✓		مدرسه دخترانه توآوران
۱۲	-۵				مدرسه بیان رفیع
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان پسرانه آرمان دانش
۴۲	-۷		✓		دبیرستان پسرانه پوشش توین
۳۷	-۵		✓		پیش دبستانی و دبستان فروغ بهمن
۴۲	-۷	✓			پیش دبستان و دبستان دخترانه طویی
۶۲	-۵	✓		✓	دبستان پسرانه بغض رویش
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان و پیش دبستان سیمای ایرانیان
۶۷	-۷	✓	✓		دبیرستان پسرانه طباطبایی
۴۲	-۷	✓			مدرسه طویی
۶۷	-۷	✓	✓		دبستان توریان
۱۷	-۷				دبیرستان تگاران جوان
۳۲	-۳		✓		دبستان مهرمادگار
۶۷	-۷	✓	✓		مدرسه طویی در ۱۸ متری یاس
۹۲	-۷	✓	✓	✓	دبیرستان پسرانه دخترانه مهرمادگار
۶۷	-۷	✓	✓		دبیرستان دخترانه تاهید آسمان
۵۱	-۶	-۷	-۶	-۱	کل مدارس

ارزیابی دسترسی های امن به مدارس و پارک ها

زیرشاخص	پایه رو سازی	خط کشی	وجود تابلوی	جاذبه اجتماعی
مدرسه	مناسب	غیر پاینده	مدرسه	غیر پاینده
دبیرستان شهدای راه آهن	۰.۷	✓	✓	
دبیرستان دهپا	۰.۵			
دبیرستان مرصاد	۰.۱	✓		
دبیرستان ۱۴ خرداد	۰.۱			
دبیرستان طوبی	۰.۷	✓		
دبیرستان شهدای راه آهن	۰.۷	✓	✓	
دبیرستان نگارن جوان	۰.۷			
دبیرستان مهر مادگار	۰.۷	✓	✓	✓
دبیرستان رضویون	۰.۷			✓

مشارکت اصل بنیادین شهر و محلات دوستدار کودک است بنابراین تلاش کردیم در این پروژه از ابتدا با کودکان طراحی کنیم و نه برای کودکان لذا در هر منطقه کارگاه‌های مشارکتی با گروه‌های سنی کودکان برگزار شده است. ساعت‌ها مصاحبه و گفتگو انجام شده است تا نظراتشان را به درستی بشنویم و با نظر آنها اقدامات اجرایی را بینیم.

مشارکت و شهروندی	غالب	نسبتاً درست	کاملاً درست	وجود دارد ولی استفاده از آن نمی‌شود	توضیحات
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی
	☐	☒	☐	☐	مشارکت با کودکان در کارگاه‌های آموزشی و تفریحی

نمونه هایی از سایر محلات (فدک ۸)

ارزیابی دسترسی های امن به مدارس و پارک ها

زیرشاخص	پایه و سازی مناسب	خط کشی عابر پیاده	وجود تابلوی مدرسه	چراغ راهنمای عابر پیاده
توحید	۰/۹	✓		
فخامی	۰/۷	✓	✓	
۱۷ شهریور	۰/۱		✓	
چندت	۰/۱	✓	✓	
قائم	۰/۵	✓	✓	
هاجر	۰/۱	✓	✓	
ولایت	۰/۹	✓	✓	✓
خوشنویسان	۰/۳	✓	✓	
ابوریحان	۰/۵		✓	
کارآموز	۰/۵	✓	✓	
بهار	در حال ساخت			

پارک ها
دبستان
دبیرستان

خیابان
گلستان

خیابان
جانبازان

خیابان
ارشی

خیابان
قنبریان

ارزیابی دسترسی های امن به مدارس و پارک ها

ایمن سازی تقاطع خیابان جانبازان و مدنی
ایمن سازی معابر پیرامون دو مدرسه توحید و
فخامی و میدان هلال احمر؛

ایمن سازی خیابان گلستان در
محدوده مدارس ولایت و بهار و
پارک فدک

متناسب سازی خیابان
قنبریان برای کودکان
به دلیل قرارگیری ۵
مکعبه در این معبر و
ارتباط فضایی آن با میادین
محله

پارک ها
دبستان
دبیرستان

خیابان
مدنی

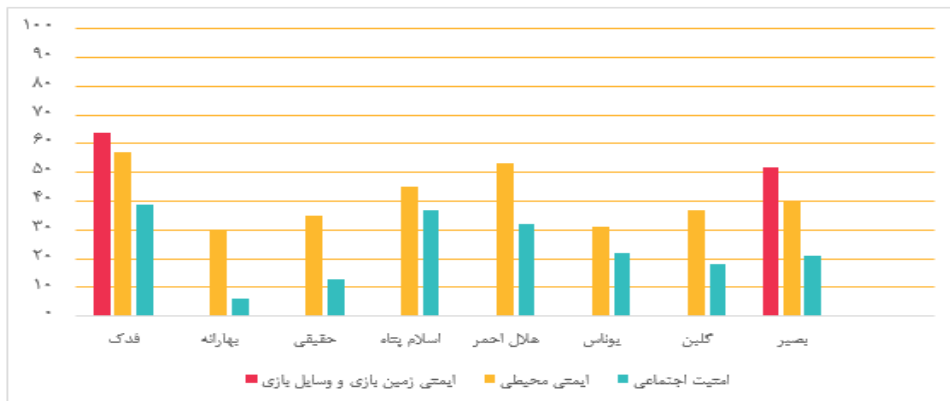
خیابان
غیاثی پور

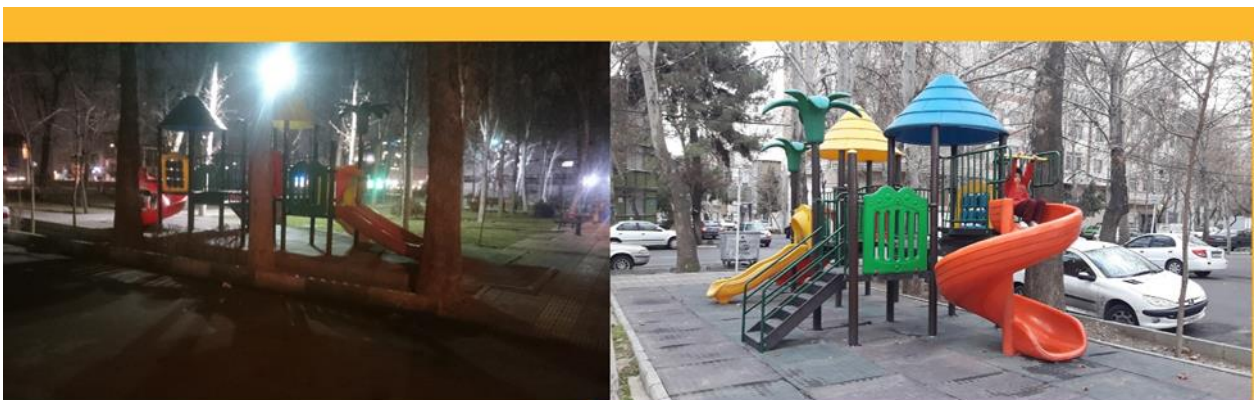
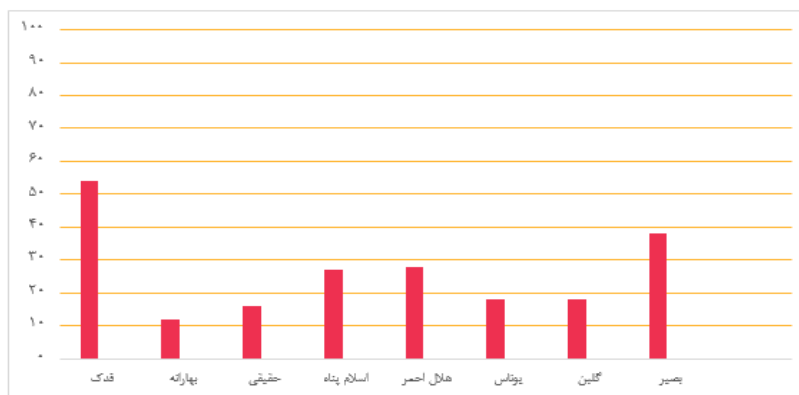
خیابان
سپهبدان

نمونه هایی از سایر محلات (فدک ۸)

امتیاز معیارهای بعد ایمنی و امنیت در پارکهای محله									
معیار	فدک	بهارانه	حقیقی	اسلام پناه	هلال احمر	یوناس	گلین	بصیر	کل محله
ایمنی زمین بازی و وسایل بازی	۶۴	-	-	-	-	-	-	۵۲	۱۵
ایمنی محیطی	۵۷	۳۰	۳۵	۴۵	۵۳	۳۱	۳۷	۴۰	۴۱
امنیت اجتماعی	۳۹	۶	۱۳	۳۷	۳۲	۲۲	۱۸	۲۱	۲۳

امتیاز کلی بعد ایمنی و امنیت در پارکها									
پوستانها	فدک	بهارانه	حقیقی	اسلام پناه	هلال احمر	یوناس	گلین	بصیر	کل محله
امتیاز ایمنی و امنیت	۵۴	۱۲	۱۶	۲۷	۲۸	۱۸	۱۸	۳۸	۲۶

آلودگی صوتی، محیطی و بصری از عواملی است که در بررسی بهداشت محیط محله مورد بررسی قرار گرفته است.

آلودگی محیطی و انباشت زباله به دلیل عدم وجود سطل زباله کافی در تمامی معابر محله و جوی های آب مشهود است.

آلودگی های بصری محله نیز مربوط به اغتشاشات حاصل از تابلوهای تبلیغاتی برخی قطعات تجاری، کارگاه های مبل سازی و تعمیرگاه های خودرو است. مانند خیابان زندیه، بلوار معلم و خیابان الغدیر. علاوه بر این، وجود ساختمان های فرسوده در نقاطی از محله نیز، باعث ایجاد آلودگی بصری شده است.

خیابان معلم

خیابان معلم

خیابان عندلیب

خیابان سعادت

خیابان آتشبار

نمونه هایی از سایر محلات (صاحب الزمان ۱۸)

تحلیل عرصه های مورد مداخله با تاکید بر نقاط جاذب و دافع

تحلیل عرصه های مورد مداخله با تاکید بر نقاط جاذب و دافع

عدم تردد ایمن دانش آموزان تجمع معنادین شکل گیری گره ترافیکی در تقاطع معابر اصلی کیفیت پایین نورپردازی در معابر نزاع و درگیری وجود فضای بی دفاع	ارتباط موثر بین مدارس و پارک نزدیکی به پارک قائم و بانوان وجود خیابان آتشبار به عنوان فضای حضورپذیر مجاورت با مهم ترین پهنه ی فعالیت کودکان و فضایی تردد کودکان و نوجوانان

وجود فضای بی دفاع عدم وجود امنیت اجتماعی شکل گیری گره ترافیکی در میدان الغدير و تقاطع معابر اصلی انودگی محیطی و بصری وجود آسیب های اجتماعی عدم تردد امن پیاده	پهنه ی فعالیت کودکان قرارگیری پارک الغدير ارتباط موثر بین مدارس و پارک امکان استفاده از زمین های کشاورزی و باير در جهت ارتقا مشارکت کودکان

سایر اقدامات:

تعریف پروژه طراحی و اجرای خطوط عابر پیاده در مقابل همه مدارس با مشارکت کودکان (برگزاری مسابقه طراحی، داوری و اجرای طرح های (منتخب)

نصب چراغ هشداردهنده در برابر مدارس ایمن سازی و آرام سازی خیابان های آتشبار، نیکملکی و زندیه با تغییر کفسازی، نصب تابلوهای راهنما، سرعت گیر و غیره جهت تردد امن و ایمن دانش آموزان

آرام سازی و کنترل ترافیک در بلوار الغدير محدوده بیمارستان شهدای یافت آباد از طریق تغییر کفسازی، نصب سرعت گیر و تابلوهای راهنما و هشداردهنده

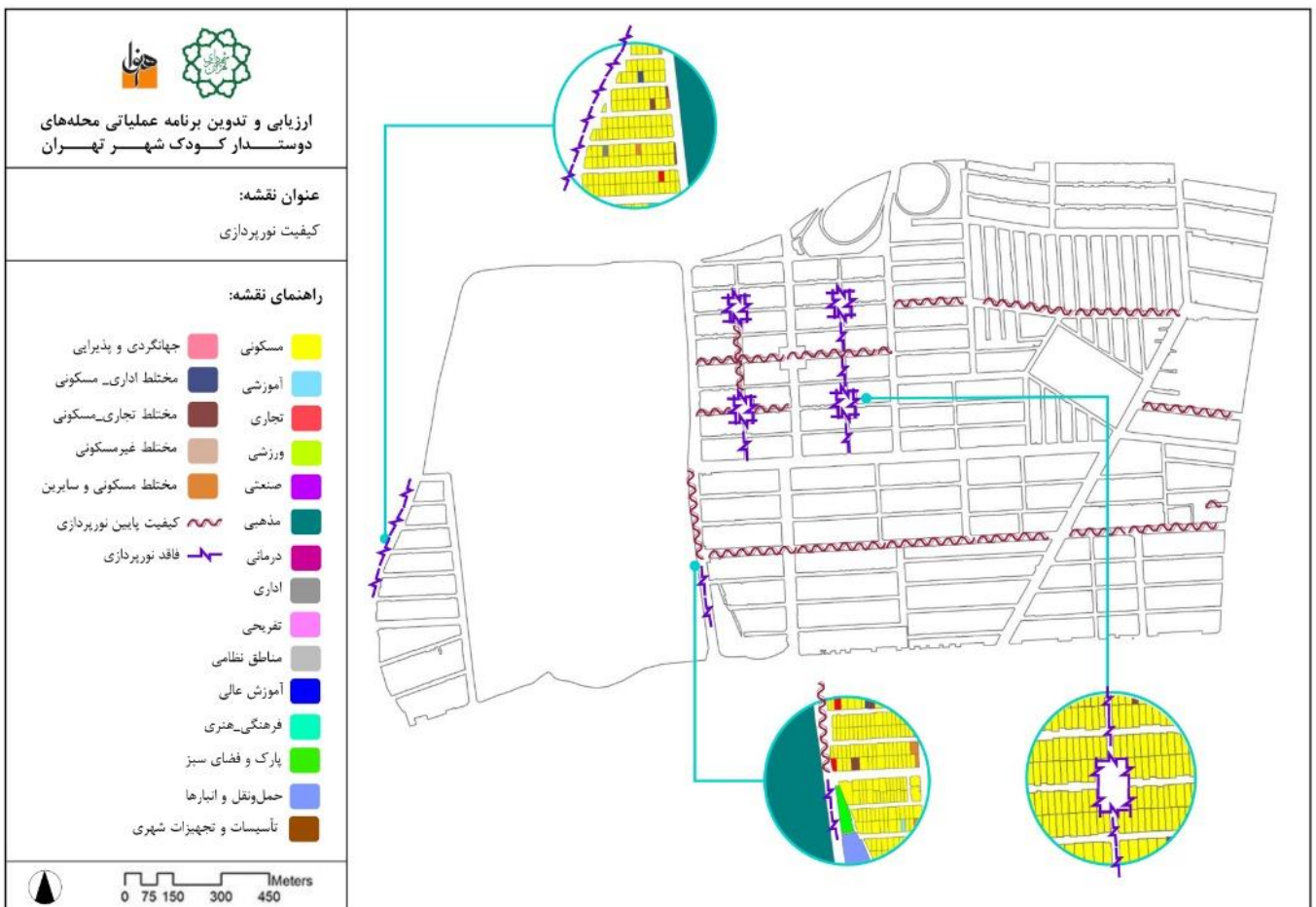
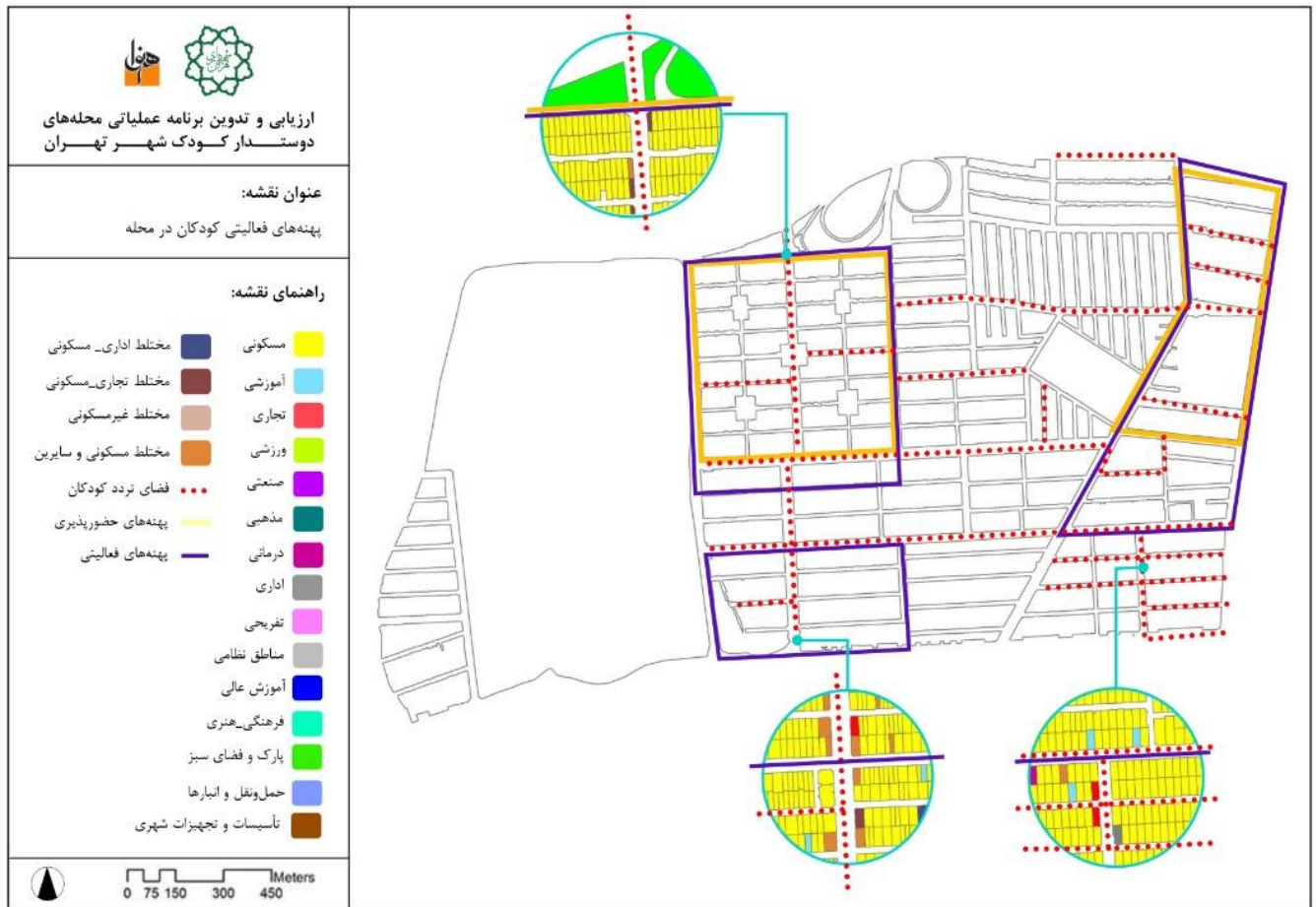
آرام سازی و کنترل ترافیک در تقاطع خیابان پاسر و شهدای دانش آموز از طریق تغییر کفسازی، نصب سرعت گیر و تابلوهای راهنما و هشداردهنده

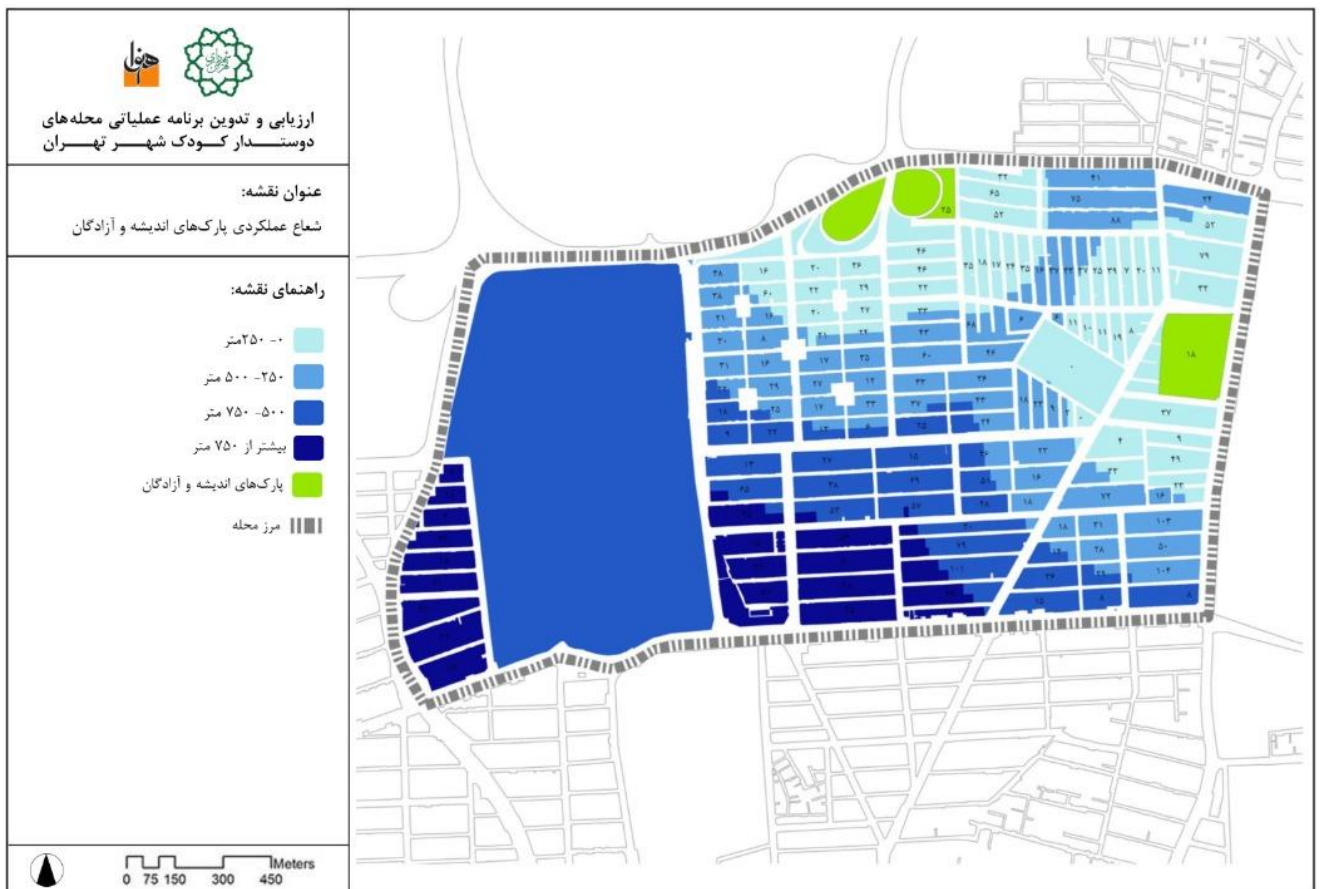
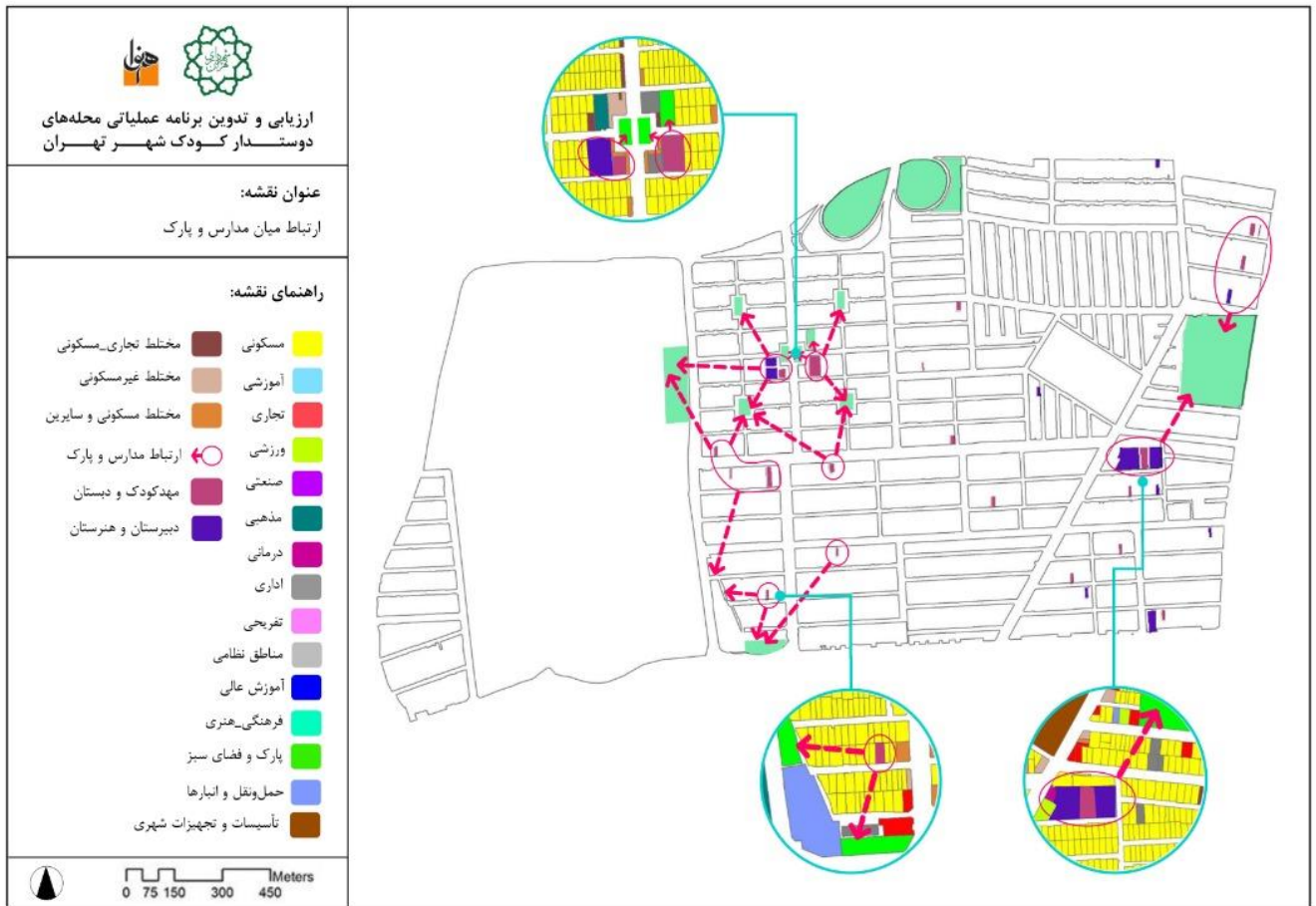

- دبستان دخترانه مهر**
خط کشی عابر پیاده
نصب تابلوی مدرسه
مناسب سازی پیادهرو و طراحی فضای بازی گونه
- مدرسه مکتب المصدق**
نصب تابلوی مدرسه
مناسب سازی پیادهرو و طراحی فضای بازی گونه
- دبستان دخترانه صاحب الزمان (عج)**
مناسب سازی پیادهرو و طراحی فضای بازی گونه
- پیش دبستانی گل های بهشت**
خط کشی عابر پیاده
نصب تابلوی مدرسه
مناسب سازی پیادهرو و طراحی فضای بازی گونه
- مدرسه طلوع حق**
خط کشی عابر پیاده
نصب تابلوی مدرسه
- مدرسه سپهر یکتا**
مناسب سازی پیادهرو و طراحی فضای بازی گونه
نصب تابلوی مدرسه

اقدامات اجرایی در حوزه معاونت حمل و نقل و ترافیک

پیش‌بینی شده است این برنامه برای بازه زمانی سه ساله در شهرداری مناطق عملیاتی گردد. بدیهی است برای اجرای هر چه بهتر این اقدامات تخصیص بودجه و همکاری معاونت‌های شهرداری در کنار هم، امری ضروری است و لازم است این اقدامات با الویت در شهرداری مناطق بررسی و اجرا گردد. همچنین هم‌افزایی بین نهادهای با سایر متولیان این حوزه مانند وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی) و... اثربخشی پروژه را بهبود می‌بخشد.

این آمادگی وجود دارد که در کل مناطق ۲۲ گانه تهران در کوتاه مدت، حداقل یک محله دوستدار کودک داشته باشیم.

ارزیابی مناطق ذیل در مردادماه آغاز گردیده است

شهرداری تهران، بر اساس الگوها و اهداف حکمرانی شهری، تحقق شهر دوستدار کودک را در سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی خود در نظر گرفته است. خدمات در نظر گرفته شده به کودکان مبتنی بر اصول و مبانی دین مبین اسلام و تعالی اخلاقی و بهره‌گیری از فرهنگ غنی و گرانقدر ملی و مبتنی بر حضور و مشارکت کودکان در خانواده، محله و جامعه است. تمام امکانات و ظرفیت‌های و شهرداری تهران برای حداکثر بهره‌برداری در طرح محلات دوستدار کودک بسیج می‌شوند. آموزش کودکان بر اساس اصل مسئولیت اخلاقی و اجتماعی و مد نظر قرار دادن سند چشم‌انداز در نظر گرفته شده است. حوزه معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران (اداره کل آموزش‌های شهروندی) از بهمن ماه ۱۳۹۸ تدوین برنامه عملیاتی محله‌های دوستدار کودک تهران با ارزیابی محله‌های پایلوت در ابعاد کالبدی و اجتماعی (ایمنی و امنیت، سلامت و بهداشت، کیفیت محیط زندگی کودکان، کیفیت دسترسی به خدمات و...) آغاز نمود. هم‌اکنون ۵ برنامه عملیاتی تدوین و جهت اجرا به شهرداران مناطق ابلاغ شده است. در این فرایند، بررسی اسناد فرادست، پیمایش میدانی، شناسایی دیدگاه ذینفعان و مشارکت کودکان در اولویت قرار گرفته و بر مبنای نقاط قوت و ضعف محله‌ها برنامه اختصاصی تدوین گردیده است. جهت تسریع اجرا و حصول اطمینان از فرایند عملیات، جلسات همانندیشی با معاونت‌های مناطق برگزار و با هماهنگی بین‌نهادی (وزارخانه‌ها و سازمان‌های متبوع) تلاش گردید شهر دوستدار کودک در مقیاس محله بصورت یکپارچه عملیاتی شده و از اقدامات پراکنده پرهیز شود. این اثر، به مجموعه اقدامات و برنامه عملیاتی تدوین شده توسط شهرداری تهران در راستای تحقق شهر دوستدار کودک پرداخته و با هدف تبادل نظر با صاحب‌نظران و مخاطبان شهری مستند شده است.

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی